

SLOVENSKI NAROD.

Knjiga vsak dan popoldne, izveniš nedelje in praznike.
 Obsevanje: do 30 petih vrst 4 2 D, do 100 vrst 4 2 D 50 p, večji inserati
 petih vrst 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 1 D;
 Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflova
 ulica št. 5, pritičeno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopolne sprejema le podpisane in sadostno frankovane.
 Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 1'50, 8 in več
 2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		v Jugoslaviji		v inozemstvu	
		v Ljubljani	po pošti		
12 mesecev	...	Din 240—	Din 240—	Din 360—	
6	...	120—	120—	180—	
3	...	60—	60—	90—	
1	...	20—	20—	30—	

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakazilu.
 Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Skrb za bodočnost.

Ze več kot leto dni Slovenija nima v osrednji vladi v Beogradu svojega zastopnika. Škoda, ki jo radi tega trpijo naši kraji in ki se tiče v prvi vrsti naših žepov, pa tudi splošnih gospodarskih in kulturnih interesov našega prebivalstva, je ogromna. V tem letu odsotnosti naših ljudi od najvišjih upravnih mest države so se odigrali važni politični in še pomembnejši zakonodajni dogodki, ki so globoko posegli v položaj našega uradništva, v stanje našega kmeta, industrija in trgovca. Ta škoda je bila posebno velika tudi radi tega, ker se je v prejšnjih letih upravni pravce centralne vlade iz nujnih državnih interesov oziral predvsem na potrebe države kot celine in je prezrl marsikatero lokalno sfero. Sedaj pa imamo že izkustva za sabo in gledamo predvsem normalno na državo in na pokrajinske interese. Državi smo dali, kar je zahtevala. Sedaj želimo intenzivno interesno zaščito in upravo vseh delov države, in torej tudi slovenskih. Prej smo imeli državno oblast, pa manj pravega spoznanja. Danes vidimo jasne črte slovenske interesne politike, pa nimamo oblasti v rokah. Temu stanju je treba napraviti konec. Politika je namreč delovna, ki s pomočjo državne in druge oblasti uravnava in ščiti široke interese krajev in državljanov. V Beogradu pa so v zadnjem letu nanesele prilike, da naši kraji in naši politiki ne morejo priti v centralni vladi do besede, in da ž njo soupravljajo državo, predvsem seve naše domače področje.

Po enem letu samoradikalnega režima so razmere v narodni skupščini sedaj tako dozorele, da lahko računamo na bližnji obrat situacije. Pričujemo kombinacijo novega pravca in nove vlade. O tem moramo tudi mi Slovenci razmišljati, ako nočemo, da doživimo nova leta suhe abstinence in vladanja slovenskih krajev po ljudeh, ki nas ne poznajo in ki radi tega ne morejo zadostiti našim upravičnim gospodarskim in kulturnim potrebam. Predvsem so nove volitve pred durmi. Priprave za volitve so najprvo skrb prizadetih strank. Vsaka zbira maksimum svojih duševnih naporov in organizatoričnih sposobnosti, da se dobro pripravi in da iz njih izide z največjimi uspehi. To je njihova stvar. Širša javnost pa zanimajo programi in splošna linija, ki mora iti za tem, da se slovenske oblasti obvarujejo pasivne politike, da slovensko gospodarstvo ne bo kakor zapuščen oaza v jugoslovenski državi, skratka, da se naši kraji povzpnejo do aktivnega činitelja v splošni državni politiki.

V tem smislu so bodoče volitve in bodoče politične prilike ne samo za deva ambicioznih politikov, marveč najresnejši račun naših gospodarskih krogov od vselejma in industrije do bank, meščanstva, trgovstva, uradništva in kmetijstva. Naša industrija še ni našla v državi prave veljave in slovensko kmetijstvo tudi ni prispelo na pozitivno točko. Je pasivno. Ni dvoma, da zahtevajo slovenski kraji in naši gospodarski interesi odločno izpremembo dosedanj pasivne in nespretnosti politike ter povsem točen program aktivnega sodelovanja v osrednji vladi, ki edino lahko omogoči boljše razmere in napredek našega prebivalstva.

Mislimo, da je danes splošno slovensko mnenje, da je klerikalna stranka z avtonomizmom zašla na popolnoma napačno pot in da je to prepričanje postalo tudi njeno. Saj danes že priznava marsikatero zmoto in marsikatero napako. Račun za te abstinenčne zmote in napake pa je plačala Slovenija, ko si je dovolila luksuz večletnega oponiranja in brezplodnega prekanja o vseh mogočih vprašanjih, samo ne pozitivnega dela za svoje aktualne interese in potrebe.

Imamo dovolj gospodarskih in kulturnih ustanov in organizacij, ki morajo že sedaj posvetiti bodočim volitvam in bodočim političnim situacijam najresnejšo pošnjo. Gre za to, ali naj

se še v bodočih letih oropamo vsake blagodat aktivnih slovenskih ministrov ter slovenskih posrednikov v centralni vladi. Kdor ne razume, da je s tem povdarjen abc politike in političnega dela, lahko opusti vsako javno udeležbo.

Vzporedno s tem splošnim interesom za politične dogodke naj gre tudi naša skrb za sanacijo domačih političnih prilik in razmer. Naša politika se mora pomladiti. V politične in kulturne organizacije naj vstopi svež pomlad. Med starino je prav malo sobornih politikov. Na univerzi si moramo vzgojiti politične in upravne voditelje, ki bodo v Beogradu nastopali s svojim širokim znanjem, s spretnostjo, s delavnostjo. Slabo je, da se slovenska publicistika, znanstvena kakor tudi ostala, tako malo zanima za zakonodajno delo v Beogradu in da pri tem delu prav nič ne sodeluje, prepuščajoč dobri volji in pa več ali manj relativnemu znanju srbskih državljanov reševanje najusodnejših vprašanj našega gospodarskega in javnega življenja. Politika je borba, pa je tudi znanost, in sicer temeljita znanost o strokovnih vprašanjih javnega življenja. — Naše stranke si morajo torej vzgojiti specialiste, in sicer strokovnjake za industrijo in trgovino, za poljedelstvo, komunalnost in kulturo.

Skrbimo za bodočnost!

Francija pred volitvami.

V novembru l. 1917., v najbolj kritičnem momentu svetovne vojne, ko je bila Rusija za antanto faktično že izgubljena, Amerika pa še ni poslala svoje pomoči v polnem obsegu, je poklical prezident francoske republike na krmilo Clemenceauja. Prezident republike je bil tedaj Poincaré, čigar razmerje do »neukrotljivega tigra« francoskega parlamenta je bilo malone prijateljsko. Toda domovina je bila v nevarnosti in državni poglavar, ne oziraje se na osebne simpatije, je pridobil bivšega »grobarja ministrstva«, za partizijotno in nacionalno stvar. Poincaréjev korak je bil pravilen. Pod energičnim, smotrenim vodstvom Clemenceauja si je Francija opomogla, premagala vse težave in notranje nepravilnosti ter vzdržala težko vojno breme do konca.

Ne glede na splošno priznane zasluge za domovino in skupno zavezniško stvar pa je moral Clemenceau, kakor mnogi drugi voditelji in ljubljenci evropskih narodov, kmalu spoznati, kako spremenljivo je občestveno mnenje. Jeseni l. 1919. je Clemenceau z uspehom izvedel parlamentarne vo-

litve, ki so dale zbornici kompaktno večino takozvanega nacionalnega bloka. Toda že nekaj mesecev pozneje, začetkom l. 1920. je doživel Clemenceau pri volitvah prezidenta republike poraz — večina narodne skupščine je dala prednost pred njim Dechanelu, ki je imel sicer impozanten nastop, kot državnik pa ni bil na mestu. Od tedaj se je držal užitjen in razdraženi starec daleč od aktivnega političnega življenja ter celo ni hotel ponovno kandidirati v senat. Prezident Poincaré pa se je navzlic tradiciji vrnil po iztečenem sedemletnem mandatu v politično življenje ter je bil izvoljen za senatorja ter tako znova nastopil pot k vrhovni republikanski hiterarhiji.

Od tedaj je minulo štiri leta in Clemenceaujevo ime, ki so ga začeli pozabljati celo časnikarski reporterji, se znova pojavlja na površju. Nedavno se je ta mož sestel v Elisejskem dvorcu z Millerandom. Oficijozno se ta sestanek motivira z željo prezidenta, da se informira o pogajanjih med Clemenceaujem in pokojnim Wilsonom pred podpisom versajske mirovne pogodbe. To je v zvezi z gotovimi »odkritji«, ki jih

je omenil Lloyd Gerge poročevalcu nekega newyorškega lista. Politična kronika pa komentira poset »tigra« v Elisejskem dvorcu po svoje. Trdi namreč, da Millerand predvideva možnost Poincaréjeve ostavke in zato pravočasno skrbi za zanesljivega in dostojnega naslednika. Baje se pogajanja med prezidentom in Clemenceaujem v tem smislu nadaljujejo. Četudi ta razlaga ne odgovarja popolnoma resnici, je vendar zelo simptomatična. Ako stopi za mnoge še vedno strašno ime Clemenceau ponovno v politično življenje, tedaj je jasno, da je politična situacija v Franciji skrajno napeta. Če se prezident odloči, da pokliče na vlado starega parlamentarnega borca tik pred skupščinskimi volitvami, tedaj bi to v bistvu pomenilo, da se uveljavlja to, kar imenujejo Francozi »le grands moyens«.

Poincaréjev kabinet se drži na krmilu že dve leti, izvaja v notranji politiki program nacionalnega bloka, v zunanji politiki pa sledi integralnemu izvajanju gesel, ki so jih postavile mirne pogodbe. V tem času se je prestiz Francije, kot najmočnejšega vojaškega in političnega faktorja na kontinentu zelo dvignil, kar je posledica drugega poraza Nemčije s pomočjo okupacije Porurja in utrditve francoskega vpliva na države centralne Evrope. Ni pa mogoče negirati, da je v Franciji opaziti gotove znake utrujenosti, ki so jo povzročili neprestani ekonomski in moralni napor. Te napore zahteva od francoskega naroda sedanjí politični sistem. Zelo verjetno je, da bo Francija s težavo prestala to težko preizkušnjo, če bi ne imela ministrskega predsednika z izredno energijo in nemotanim zaupanjem v pravičnost ter neizogibno zmago započete akcije. Toda Poincaréjev politični sistem je začel v resno nevarnost, čim je na Anglosakem prevzela vlado delavska stranka. Pritisku leve parlamentarne opozicije se je pridružil še pritisk od zunaj, ki ga izvaja politična akcija Macdonaldovega kabineta. Smernice Macdonaldove zunanje politike so navzlic njegovi ljubeznivosti dijametralno nasprotno onim Poincaréjevemu kabinetu. Poslaniški konferenci in reparacijski komisiji je Macdonald zoperstavil avtoriteto Društva narodov, ki naj se še izpopolni s pristopom Nemčije in sovjetske Rusije. Mesto sistema obrambnih vojnopolitičnih konvencij, v katerih misli Francija najti garancijo za svojo varnost, predlaga angleški premijer kot garancijo splošno omejitve oborožitve.

Politični krogi Francije so zdaj zelo zaposleni s pripravami za nove volitve. Kadri obeh velikih koalicij — nacionalnega bloka in bloka vseh levih strank, so že oblikovani. Oba politična

faktorja sta že označila svoje bojne pozicije. Glavno in za bodočnost Francije usodno vprašanje je sedaj, kdo bo vodil volitve. Pretirano bi bilo trditi, da se Poincaréjevo stališče majo. Toda zadnji njegovi finančni ukrepi so bili sprejeti v parlamentu z veliko težavo in danes še ni znano, kakšna iznenačenja pripravila francoski vladi delo obeh izvedeniških komisij. Vse to skupej lahko povzroči v taboru nacionalnega bloka v odločilnem trenutku izvestno depresijo in dezorijentacijo. Politično razpoloženje ljudstva narekuje Millerandu, da stisne vrste nacionalnega bloka na ta način, da pokliče na krmilo sedanje vladne večine moža, ki je nekoč že pomagal Franciji do odločilne zmage. Na francoskem političnem in parlamentarnem obzorju se pojavlja torej stara zvezda — Clemenceau.

Radičevci pridejo jutri v parlament.

Komentarji beogradskega tiska.

— Beograd, 3. marca. (Izv.) Radičevci so odločili nadaljevati in rešiti proračunsko debato. Danes so razširili v parlamentu govorice, da v najkrajšem času pridejo Radičevi poslanci v Beograd in da bodo poskušali še ta mesec vreči sedanjo Pašičevo vlado. Ze sredi so prispeli prve vesti iz Zagreba o sklepih vodstva HRSS. Radikali bodo poskusili na vsak način dobiti izhoda iz parlamentarne situacije.

— Beograd, 3. marca. (Izv.) v vladnih krogih vlada velik interes za dogodke v Zagrebu. Velikar ni bilo sicer važnejših političnih dogodkov, proti večeru so politični krogi vso svojo pozornost koncentrirali na sklepe Radičeve stranke. Ministrski predsednik Nikola Pašić in Ljuba Jovanović sta imela dolgotrajno konferenco v ministrskem predsedstvu, kjer sta posebno razpravljala o parlamentarni situaciji.

— Beograd, 3. marca. (Izv.) Današnja »Politika« in radikalno »Vreme« zelo obširno poročata o včerajšnjih sklepih, sprejetih na seji hrvatskega narodnega zastopstva v Zagrebu. Oba lista ugotavljata, da radičevci v resnici pridejo v parlament. Zanimive so politične pripombe »Vremena« k politični situaciji, ki bi nastala po eventualni demisiji Pašičevega kabineta. »Vreme« naglašja, da pomenja prihod Radičevih poslancev najvažnejši politični dogodek, ki bo v notranji politiki ustvaril novo situacijo. Ko je sredi prispelo iz Zagreba poročilo o prihodu Radičevih poslancev v Beograd, je nastalo živahno gibanje in so v političnih krogih ta sklep zelo obširno komentirali. »Vre-

Sven Elvestad:

Dama v borbi z dvema.

»Nisem vas takoj spoznal,« je pripomnil. »Ko pa niste mogli prikriti svojega vsestranskega presenečenja napram sprevodniku, sem seveda takoj vedel, kdo je to, ki se je pojavil v kupeju v novi postavi. Hoteli ste me pač presenetiti, kaj ne?«

Asbjörn Krag je odgovoril po resnici in pravici, da tega ni hotel storiti. Pač je imel namen svojega sopotnika presenetiti, toda njegov poglavitni cilj je bil, da bi se pred prihodom v Kristijanijo sporebalekel tako, da bi ga nihče ne spoznal. To pojasnilo se je zdelo Francozu popolnoma verjetno.

»Pa zakaj ste se vi sami sporebalekli?« je vprašal Krag.

»Iz istega vzroka,« je odgovoril lopov. »Nočem več nastopati v svoji pravi postavi. Vzbulil sem že precejšnjo pozornost na Norveškem. Razmere tamkaj so preklekano malomestne. V splošnem sem mnenja, da je vsako maskiranje zelo težavno, zato tudi najraje nastopam tako, kakor me je ustvarila narava. Hočem pa vam nekaj povedati: Vsaka policijska poizvedba po ljudeh, ki jih zasledujejo ali ki so izgubili, se pričinja že na kolodvoru. Opazil pa sem, da je v tem vlaku zelo malo potnikov, da se torej človeka z značilno zunanostjo spozna med množičnimi potniki. Sedaj pa lahko na železniški

postaji v Kristijaniji še tako sprašujejo po človeku z južnjaškim tipom, kodkor hočejo, vsikdar dobe odgovor, da taknega človeka ni v vlaku. Sicer pa kdo more vedeti, ako ne stoji na peronu kakšna neprijetna oseba in čaka name! Zaman bo čakala! Razen tega, dragi prijatelj, niste opazili, da sem izstopil v Möllrudu?«

»Kako to mislite?«

»V Möllrudu sem izstopil.«

»Ne razumem vas prav. Saj vem, da ste se v Möllrudu sporebalekli in maskirali, in sicer prav izbornu, toda nikakor ne razumem, kako bi mogli dokazati, da ste izstopili iz vlaka.«

»Saj ste vendar sprevodnika samega vprašali. Kaj je vam odgovoril?«

»To je sicer res,« je odgovoril Krag, »toda kako se je vam posrečilo, da ste ga tako prevarili?«

»To je bila zelo lahka stvar,« je dejal Francos ter si zapalil novo smodko. »Ko sem opazil, da ste odšli s svojo ročno torbico v toaletni prostor, sem takoj vedel, da je bil vaš namen, se »olepšati«, obenem pa sem tudi videl, da je i zame že skrajni čas, ako hočem kaj storiti za svojo varnost. Ker sem bil sam v kupeju, sem zastri zastore ter odprl svojo ročno torbico. V nji imam vse, kar potrebujem. Za to delo potrebujem samo par minut. Vsa sredstva za maskiranje, ki jih imam na razpolago, so izredno praktična. Ako imam pri sebi ročno torbico, me živ kret ne more spoznati.

Noben umetnik ne more svojega posla bolje opraviti. Preden je vlak dospel v Möllrud, sem bil že gotov. Da me sprevodnik ni opazil, sem stopil na pločnik in ostal tamkaj, dokler se vlak ni ustavil na kolodvoru. V polmeti sem skočil iz vlaka. Na peronu ni bilo skoraj nobenih ljudi, vsekakor pa nikogar, ki bi me opazil, zakaj naš vagon je eden izmed zadnjih v vlaku. Nato sem hitel k blagajni in si kupil vozni listek iz Möllruda v Kristijanijo. Po vsem tem lahko sprevodnik dokaže, da je gospod s temnimi lasmi izstopil v Möllrudu. S tem ne bo nihče spraviljal v zvezo novega potnika, ki je tamkaj vstopil. Na ta način se nama posreči neopazeno priti v Kristijanijo. In vsaj prvi čas lahko tam živim v popolni varnosti. Saj jaz sploh nisem tam, dragi prijatelj, saj sem vendar v Möllrudu.«

»Sijajno,« je vzklilnil Krag, »prepričan sem, da bova lahko izbornu sodelovala drug z drugim.«

»Morda,« je dejal lopov, »potrebujem za svoj posel pomočnika. Predno pa se poslužim vas, moram s smirno gotovostjo nekaj vedeti.«

»In to je?«

»Vedeti moram, da li imate potrebno količino poguma?«

»Pravzaprav ne vem, kaj se to pravi biti pogumen,« je odgovoril Krag, »samo to vem, da se nikogar in ničesar ne bojim.«

Francos je zamišljeno priklinal ter ga posredno in zvedave pogledal.

»To je pameten odgovor,« je dejal, »vendar pa še nisem prepričan. Moram to vedeti z vso gotovostjo.«

»Ali imate v načrtu tako nevarne stvari?« je vprašal Krag.

»Ali bo v resnici izjemoma šlo v tej mrzli pokrajini na življenje in smrt?«

»Potrebujem moža, ki se ne boji smrti,« je odgovoril Francos tako ravnodušno, kakor da bi bil napravil opazko o vremenu. »Toda,« je dostavil, »jaz zaničujem ljudi, ki se brez potrebe izpostavljajo nevarnosti.«

Temu je Krag pripomnil, da smatra življenje tako polno možnosti in presenečenja, da ne čuti prav nobenega poželjenja, da bi se ga odpovedal brez ogorčenega odpora.

»Ako ste torej pripravljeni mi pomagati,« je odgovoril zločinec, »hočem vam preizkusiti. Sicer pa itak imate svojo nalogo. Ali potrebujete denarja?«

»Ne potrebujem!«

Vlak je sedaj prispel na norveško mejo. Bil je že svetel dan in v vlak so vstopali vedno novi potniki. Mož nista imela več prilike, da bi bila sama. Kakor po molčečem dogovoru sta končala svoj razgovor. Od sedaj naprej sta bila tulca. Po svojem prihodu v Kristijanijo sta se ločila s komaj vidnim kimanjem glave. Zločinec se je vsedel v voz Grand-hotela, Asbjörn Krag pa je vzel avto in se odpeljal v svoje stanovanje.

Današnja »Politika« kratko javlja iz Zagreba, da pridejo Radićevi poslanci jutri v Beograd.

— Zagreb, 3. marca. (Izv.) O vče-
rašnji velevažni seš Radičeve stranke

== Radikalna stranka o opoziciji:
nalnem bloku. Dopisnik zagrebških
»Novosti« je v soboto posetil voditelje
radikalne stranke, da se pri njih infor-
мира o razmerju radikalne stranke na-
pravn snujočemu se opozicijskonalnemu
bloku. V radikalni stranki presojaajo
položaj takole: Opozicijski blok še
ni gotovo dejstvo. Zato še ni čas, da se
je radikalna stranka napram njemu
opredeli. Blok brez radiševcev ne more

— **Pariz, 2. marca.** (Izv.) Tukajšnji politični in parlamentarni krogi so mnenja, da stoji Poincaréjev kabinet pred resno krizo, ki lahko povzroči demisijo sedanje vlade. Srednja in leva parlamentarna skupina se pogajata sedaj o sestavi novega kabineta, čigar glavni namen bi bil razpisati in voditi nove volitve. Med kandidati na Poincaréjevo mesto imenujejo predsednika skupščine Pêreta in predsednika republične komisije Barthouja. — Krize Poincaréjevega kabineta ni povzročila zunanja politika, niti demisijske belgijske vlade, pa tudi ne Macdonaldovo stališče, nego notranja politika in vpliv predstojajočih volitev. Poincaré se drži s pomočjo nacionalnega bloka proti 'evemu bloku. Med obeh skupinama vlada velika nanetost, ki lahko postane usodna za Poincaréja, ker se bližajo nove volitve.

Meje med posameznimi vrstami konkretnih in posameznimi vrstami abstraktnih upravnih aktov niso ostre, da niti med konkretnimi in abstraktnimi upravnimi akti ni takih točnih mej. Včasih je en isti upravni akt glede enega pravnega subjekta (nositelja ali organa upravne oblasti) konkreten akt, glede drugih pravnih subjektov pa abstrakten akt, saj so norme glede abstraktnih dolžnosti in abstraktnih pravic včasih obenem zanositelia odnosno za organa upravne oblasti konkretne obremenitve in konkretne podelitve (n. pr. določitev kompetence, dovolitev pobiranja samoupravnih davčnin). Včasih je upravni akt iz dveh vrst sestavljen, pri čemur so ali obe vrsti jednako vredni, ali pa jedna vrsta prevladuje, včasih pa ima upravni akt določene vrste obenem nekatere znake druge vrste. Nekateri upravni akti so sestavljeni iz deklarativnega in iz konstitutivnega akta (n. pr. kazenske obsodbe, ne pa oprostitve kazenske razsodbe). Razni dispozitivni upravni akti vsebujejo obleden deklarativne akte (n. pr. razna konkretna povelja vsebujejo obleden nekaj predhodni izrek o obstoju določenih pravic ali dolžnosti). So konstitutivni akti, ki imajo obleden znake deklarativnih aktov (n. pr. podelitev itd. po predhodnem svobodnem prevdaku ali celo po predhodni presoji gotovih zakonito predpisanih stvarnih pogojev). Deklarativni akti vsebujejo ob ledeno povelje, da se je treba po njih ravnati. Končno je treba poudarjati, da je vsak upravni akt izvrševanje kompetence t. i. pravice organa javne oblasti do vršenja določenih poslov in tega po svojem značaju je vsled tega ob jednem tudi dispozitiven akt.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI DRAMA.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Ponedeljek, 3. marca: Tri maske, Smešne precioze, Prijudni komisar Red E
Torek, 4. marca: Zaprt. Izven
Sreda, 5. marca: Hamlet Red F
Četrtek, 6. marca: Ašantka, (premierja) Izven

Petek, 7. marca: Tri maske, Smešne precioze, Prijudni komisar Red B
Sobota, 8. marca: Kamela skozi uho šivanke (premierja) Izven
Nedelja, 9. marca: pop. ob 3. Lillom, ljud. predstava Izven

Ponedeljek, 10. marca: Zaprt.

OPERA.

Začetek ob 20. zvečer.

Ponedeljek, 3. marca: Zaprt.
Torek, 4. marca: Zaprt.
Sreda, 5. marca: Traviata (gostovanje ge Wesel-Pella) Red C
Četrtek, 6. marca: Slavček Red A
Petek, 7. marca: Poljub Red D
Sobota, 8. marca: Plesni večer znamenite plesalke »Odys« Izven
Nedelja, 9. marca: Aida Izven
Ponedeljek, 10. marca: Zaprt.

NARODNO GOSPODARSTVO KOT DEL ČLOVEŠKE KULTURE.

O tem nadvse aktualnem predmetu je v nedeljo, dne 2. tm. na Ljudski visoki šoli v Ljubljani predaval g. vsučil. prof. dr. A. Bilimović. Prinašamo glavna izjava, g. predavatelja, ki so naša globoko odziva od strani poslušalcev: Stremenje po etičnem prepovedu, po prepovedu individualnega in socialnega življenja si stavi vedno vprašanje po zmislu človeške kulture, zlasti po vlogi, ki jo imajo njene deli. Nas zanima predvsem razmerje med gospodarstvom in splošno človeško kulturo. Gotovo je, da ima prvo mesto v kulturni duševni element. Pravo lepoto in višjo vrednost dobi človek šele po duhu. Zato je s tega vidika gospodarstvo, sploh materialna kultura podrejena vrednosti. S tem pa se ni zanikana vsaka vrednost gospodarske kulture. Prišli bi v nasprotje z dejstvi; na milijone ljudi dela na gospodarskem polju, instinktivno čutimo, da treba to področje spoštovati.

Najprej treba ugotoviti, da tvorijo gospodarstvo neobhodni temelji vsaki duhovni kulturi. Znanost in umetnost sta nemogoči brez organiziranega solstva, tiska, trgovskih zvez, brez sredstev za investiranje duševnih pridobitev, javnih knjižnic, konservatorijev itd. Vsako duševno kulturo spremlja njena materialna stran. S propadanjem gospodarstva gre vzporedno oteževanje duševne kulture. Statistika izkazuje, kako se je število publikacij med svetovno vojno zmanjšalo v onih državah, ki so bile gospodarsko bolj prizadete.

Gospodarstvo računa z zelo razvitimi potrebami človeka. Upravičeni so do gove meje zahtevki po enostavnem življenju. Stoiki, Rousseau, Tolstoj so hoteli odstraniti mnogo nepotrebnih konvencionalnosti. A sklepali bi napačno, če bi ne vpoštevati v enaš dobi visoko razvitega gospodarstva. Neobhodne potrebe vsakdanjega življenja, od hrane, obleke, stanovanja do bolnik in splošnega zdravstva predpostavljajo velik tehniški razvoj in intenzivno gospodarsko delavnost. Le na tej podlagi je bilo mogoče, da se je evropsko prebivalstvo v zadnjih stoletjih tako ogromno pomnožilo, da je celotno gospodarstvo s vsemi svojimi prometnimi sredstvi zadovoljilo nastale potrebe. Eksistenčni minimum seveda ni bil dosežen niti v gospodarskem, materialnem življenju; glede duševne kulture še mnogo manj. Kajti življenje se ne da poljubno poenostaviti. Zivati ne poznajo pravega razvoja potreb. Ostanjejo na prvotni stopnji. Le človek vodi prenasilenost, dolgočasje in nezadovoljstvo do novega, četudi rafiniranega življenja. Iz tega nezadovoljstva izhaja pravzaprav ves napredek človeštva. Enostnost zmanjšane potrebe torej niso vzor gospodarstvu, ampak pametna izbira potrebščin. Kar je bilo pred leti še luksuz, je

danes lahko navadna potreba; to zavisi vse od napredka.

Danes se mnogo obravnava vprašanje o majajoci se zapadni kulturi anglikansko-germanskih in romanskih narodov. V nasprotje se stavi slovanstvo. Ali je potrebna ta stroga ločitev, je drugo vprašanje. Vsaka kultura se lahko razvije po svoje. Toda toliko je brezdvomno: posebne duševne vrednosti slovanstva se ne bodo razvile in uveljavile, če si ne bomo ustvarili močnega gospodarstva. Češka zasleduje zavestno to pot.

Vprašanje o medsebojnosti gospodarstva in kulture ima pa še drugo stran. Gospodarstvo s tehniko vred ne pomeni namreč samo baze, temeljev duševne kulture, ni samo sredstvo, temveč tudi cilj zase, del prave kulture. Kajti kultura pomeni obdelovanje gojitve življenja, pomeni uvažanje razumnosti v življenje, v naše odnose do zunanje narave; gospodarstvo je pravo ustvarjanje. Če vzamemo svet kmetijskega življenja, rudarstva, tovarno, železniško postajo, pomorsko luko, povsod lahko občutimo veličastnost ustvarjalnega procesa.

Seveda zmanjšuje vrednost gospodarstva izkoriščanje, socialna beda, socialno zapostavljanje, surova eksploatacija delavskih sil in slično; toda ti nedostaki niso taki, da bi opravičili obsodbo gospodarstva kot takega.

Socialna politika in reforma naj bi skušala uvesti tudi v razmerju med ljudmi več razumnosti. Dosedaj se je poudarjalo vedno nasprotje med solidarnostjo interesov. Antagonizem, razredni boj in razredno razcepjenost so manj važni činičiji kakor edinstvo in skupnost, zakon o solidarnosti in vzajemni pomoči. Za omejitve izkoriščanja ne zadostuje le sprememba pravnega reda; v duhu pravega prepoveda bi bila sprememba človeške mentalitete. Poleg praktične strani treba vpoštevati etično, poleg umske razumnosti še srčno.

Za gospodarstvo važno postane še neko protislovje, ki sledi iz dejstva smrti. Zakaj gospodariti, če človek umre? — Iz smrti same še ne sledi zanikanje gospodarstva. Uspoeno nam je, da živimo gotovo dobo; naši otroci bodo živeli za nami; gospodarstvo je že radi tega utemeljeno. Pravo utemeljevanje pa dobi od druge strani. Tudi umetnik in znanstvenik sta podvržena smrti, a vendar ostane večno njuno delo kolikor je bilo ustvarjanje. In prav to velja tudi za materialno delavnost, če nosi omi pečat dvojne razumnosti, če je izraz nezbrisane instinkta ustvarjanja. Tako pojmovano gospodarstvo ne pozna kopičenja in produkcije radi kopičenja samega, in bogastva kot takega tudi ne. Zavzema mesto, ki mu popravi gre v organizmu naroda in njegove kulture. (F. Č.)

Književnost.

— »Nova Evropa« prinaša v številki z dne 1. marca tole vsebino: Bez državljanske svesti (I. Kolbe). — Devalvacija dinara (I. Belin). — Moj plan za održanje mira i onemogućenje ratova (I. F. Lapis-Vukić). — Jugoslovenski Crveni Apostoli (V. M. Vukićević). — Useljensko pitanje in Americi (V. Jorda). — Pozorišni pregled. — Jedno nemerodavno mišljenje o Hudožestvenicima (L. Popović). — Knjige i listovi: Jedan almanah (č). — Beleska: Bogdan Stanojević.

— Ant. Fogazzaro, Svetnik. Roman. Prev. Pastuškin. Prevodna knjižica, 11. zvezek. V Ljubljani 1924. Založila Tiskovna zadruga, Strani 333. Broš. Din 64. vezana Din 73. poština D 3 v. 11. zvezek. — Prevodna knjižica: na slovenski knjižni trg s svojim najbolj uspešnim proizvodom »Il Santo« v točnem in sočnem prevodu dr. Budala. Delo, ki predstavlja v prvi vrsti tajinstvenega reformatorja, je doseglo v svetovnih umetniških krogih glasen odziv. Glavni junak Giovanni Selva očita v nem katoliški cerkvi, da ni v svečenstvu nič več evangelskega smisla, da neopravičeno povsem izključuje laičstvo iz verskega življenja da je preveč oblastna lažljivost, vladoljubnost, grabežljivost in miselna nezgodnost pri duhovščini. Ti štirje grehi so rodili v »svetniku« odpor, rodili katoliški modernizem, ki mu je potemtakem Fogazzaro pročetnik. Rimska kongregacija je postavila umotvor na indeks prevodanih knjig. Delanje zanimivo in pri-

kupno vsebuje silno sugestivno moč, zato je morda ni italijanske knjige iz one dobe, ki bi si bila pridobila ugledno mesto v zgodovini evropske misli. Nihče ni nadkrilil avtorja in prepričljivost časa, ki si z njim osvaja srca. Knjiga, ki je izšla v lepi opremi in ki se narača pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, prav toplotno priporočamo.

— Usoda lepe knjige. Založništvo Dolerjevega Grško-slovenskega sivarja obvešča naše uredništvo, da ima v svojem skladišču večjo množino slovarja, zloženega v pole. Ker zavzema to obširno delo ogromen prostor, ki se nujno rabi za druge knjige, mora založništvo del slovarja prodati za ovojni papir. Nepoobna bi bila škoda, ako zadane knjige, v kateri je toliko duševnega truda ta žalostna usoda, zato je založništvo sklenilo ponuditi tisk po izredno nizki ceni javnim in zasebnim knjižnicam, dijakom in izobraževalcem sploh. Vsak nevezan izvod v zloženih polah odda založništvo po Din 24, za solnike in diake Din 16. Tega denarja je slovar vreden, tudi če se ima porabiti za ovojni papir. Slovar je treba naročiti takoj pri Jugoslovenski knjižarni v Ljubljani. Pri poštnih pošiljavih zaračuna označena knjižarna tudi poštnino in ovoj.

Glasbeni vestnik.

— Za sinfonični koncert »Ma vlast« so vstopnice v predprodaji v Matični knjižarni.

— Drugi koncert jugoslovenske komorne glasbe vrši se v ponedeljek, dne 10. tm. v dvorani Filharmonične družbe. Na programu so komorni kvarteti jugoslovenskih komponistov Konjoviča in Štokerja ter dr. Ant. Dvoraka. Vse abonente in druge posetnike opozarjamo na to preložitve koncerta, ki se je preložil ob ponedeljku 3. na ponedeljek 10. tm.

Ustanovitev enajste ljudske knjižnice v Prekmurju.

»Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju« je ustanovil v nedeljo dne 24. februarja 1924 v Krogu pri Murski Soboti svojo enajsto ljudsko knjižnico. Knjižnica šteje 126 knjig razne vsebine in različnih pisateljev; predvsem so zastopani naši ljudski pripovedniki Jurčič, Kersnik, Detela in drugi. Knjige je prevzel v oskrbovanje in upravljanje vodja državne osnovne šole v Krogu, dobro znani, nadvse agilen sokolski delavec Ciril Hočevar, ki je šel klubu pri ustanovitvi vseskozi na roko in kot dober poznavalec prekmurskih razmer dal delegaciji, ki je bila poslana k ustanovitvi, vse potrebne informacije in koristne nasvete za nadaljevanje narodnega dela kluba v Prekmurju. — Naš narod v Prekmurju kaže — posebno v nekaterih krajih, mnogo zanimanja za čitanje slovenskih knjig. Kjer ga še ni, treba to zanimanje vzbuditi. Preplaviti moramo celo Prekmurje s našimi knjigami. — Posebno nujna je ustanovitev ljudskih knjižnic severno od Murske Sobotice, v krajih ob državni meji v smeri proti Monostru. Do sedaj obstojajo v Prekmurju knjižnice celjske srednješolske organizacije »Sloga« v Murski Soboti, pet knjižnic Jugoslovenske Matice, in sedaj je ustanovil »K. N. S. A.« v Celju svojo prvo knjižnico v Prekmurju, kateri bodo, če bo stala naša javnost kluba ob strani, sledile še nadaljne knjižnice. — Klub se obrača zopet na vse narodne kroge, da nam prislože s knjigami in denarnimi prispevki za nakup novih knjig na pomoč. Spominjamo se ob tej priliki na klubovo akcijo nabiranja knjig za koroško mladino lanske leto, ko smo kljub veliki agitaciji nabrali razmeroma malo knjig — skupno okrog 1500 — in to večidel šolske učne knjige, dočim je bilo število belestrističnih in poljudnoznanstvenih knjig prav majhno. Prepričani smo, da je pač malokje v Sloveniji nati slovenske hiše, kjer bi ne imeli v skrinjah in na podstrešju shranjenih slovenskih knjig, ki leže tu brez hlasta, dočim bi našemu narodu v Prekmurju, ki se čuti, posebno v sled hlasta naših nasprotnikov, med nami še nezadovoljnega, prineslo obilo koristi. Narod v Prekmurju, vsled bogate rodovitnosti zemlje materialno dobro stoječ, telesno izvanredno krepek in zdrav, poln življenske sile, zasluži, da ga čimprej pridobimo za naše težnje in za našo državo.

Tu bo zopet knjiga — kakor nam kažejo nešteti primeri iz zgodovine narodov — ono sredstvo, ki nam bo prav posebno dobro služilo pri delu za duševno narodno ujedinenje. Pozivamo našo javnost, da podpira naš klub pri tem narodnem delu. Poišite knjige in jih oddajte na naš naslov: Celje, Narodni dom 3, ali jih pa oddajte v našo skrinjico pred celjskim kolodvorom! Spominjate se našega Prekmurja pri svojih prireditvah in veseli družbi ter pošljite kluba denarne prispevke za nakup novih knjig, da ustanovimo nadaljne ljudske knjižnice v Prekmurju!

Za »Klub napr. slov. akademikov v Celju«:
Mejak Ervin, pravnik, t. č. predsednik.
Pečnik Rado, pravnik, t. č. tajnik.

Proslava 100 letnice rojstva Bedriha Smetane.

Niti eden izmed slovenskih skladateljev ni tako vmesposlošno zavojeval ves kulturni svet kakor Smetana. Istotako je priljubljen, občudovan v Ameriki, Japalu, na Španskem itd., kot pri nas v mali Sloveniji. Ne moremo si misliti vsaj slovenskega opernega gledališča brez njegove »Prodane neveste«, ki vsled svoje naravne svežosti liki verno zrcalo češke narodne duše, ne more zapasti nikdar pozabljeno. Smetana je dal največ operi, zato ga mora slaviti v prvi vrsti tudi opera.

Naša uprava je določila za proslavo 100letnice njegovega rojstva operi »Poljub« in »Prodana nevesta«. »Poljub« gre v dobi obstanka naše opere tretjič čez deske. 7e vem, kako je bil vzprijen prvi dva leta, a sedaj, v soboto, je bil naštudiran vzorno, za kar gre v prvi vrsti priznanje najvnetejšemu propagatorju in poznavalcu češke glasbe, g. kapelniku Balatki. Ako bi bile vloge zasedene z našimi prvotnimi močmi, pa bi »Poljub« dosegel še lepši uspeh. Tudi tako so se vsi sodelujoči po najboljših svojih močeh in z veliko ljubeznijo posvetili vzprijitvi »Poljuba«. Pred vsem moram častno omeniti g. Lewandovsko (Vendulka), takoj za njo pa očeta Palouckega (g. Zathay). G. dr. Rigo (Tomeš) bi bil glasovno sicer na mestu, toda igralsko on tudi to vlogo, ki nima v sebi prav nič patetnega, preveč razšopiri, napihne. Ta visokomerna maniriranost ni simpatična in je g. dr. Rigo v škodo. G. Borova (Martinka) in gđ. Rozunova (Barča) sta glasovno mati in hči. Ne morem se sprijazniti z oblikovanjem njunih vokalov, vendar g. Borova ipak je razumem, kadar poje, gđ. Rozunova pa prav nič ne. Pač, ves večer sem razbral le eno besedo »skrijanček«, a sem jo napol uganil. G. Zupan (Matevž), ki je nosil pezo več kot polovico drugega akta, je bil igralsko sicer malo pretiran, a drugače prav dober. Sploh je drugi akt dal pevci, kot zboru največ prilike, da se razvijejo. Tudi gospod Kovač (Lukaš) in g. Mohorič (stražnik — ma, nezna, morda tudi nepotrebnost vloge) sta se vrlo izkazala. Zelo všeč so nam bile krasne dekoracije in naraščajoči dan v gozdu je bil svetlobno res lep.

Pridružujem se popolnoma kritiku »Jutra« z ozirom na malodane brezpijetno zunanjo proslavo stoletnice. Vse, kar je zapisal, podpisem z obema rokama. Vendar moram ščititi upravnika, ki je uradno odsoten in pade sedaj odgovornost za opuščen zunanjo opremo stoletnice na upravnikovega namestnika. Kdo je to, ne vem! Morda ravnatelj?

V boljši zasedbi smo včeraj slišali večno mlado »Prodano nevesto«. Prvenstvo gre tu g. Betettu, ki je pel Kecal v toploobčuten je bil Šimenčev Janko.

Oba sta bila deležna hrupnih ovacij. Najmanj izmed vseh je šla k srcu gđ. Kattnerjeva (Katinka), ki jo moramo, da rečem brez ovinkov, prav gotovo nadomestiti. Ako bi gđ. Rozunova pela Marinko v češkem, — rodnem jeziku, bi mi bila zelo všeč, a tako veljajo tudi pri »Prodani nevesti« za njo iste besede, kot sem jih napisal pri »Poljubu«. Vsi ostali, kakor tudi zbor in balet so pripomogli »Prodani nevesti« do sijajnega uspeha. Zopet v prvi vrsti zasluža kapelnika g. Balatke. Podčrtati moramo pa debelo res točno naštudiranjo orkester, ki se je vdal dirigentovim željam z umetniško rahločutnostjo in nese na svojih ramah ogromen del uspeha. Kakor ogenj je švigala v duh zapirajočem tempu odigrana slavna predigra »Prodane neveste«.

Pri obeh predstavah je bila hiša blikom polna in navdušena, kar se da.

V FILHARMONIJI.

Višji šolski svet roko v roki z Glasbeno Matico je po svojem podredu prof. Jeraju včeraj jutraj tudi šolski mladini pokazal nesmrtnega Smetano v mladinski predavanju. G. dvorni svetnik prof. dr. Mantuani, naš najodličnejši glasbeni zgodovinar — učenjak, je uvodoma v izbrani, poljudni besedi, podprti s sklopičnimi slikami, mladini naslikal Smetano kot človeka in umetnika, nato pa so gđ. Zikova, g. Čvejič, Šimenc, Slajz z gospi in g. Jeraj s petjem in igro na vijolini in klaviru podali umetniško dovršeno sliko glasbenega ustvarjanja Smetane. Vsa izjava je mladini tako ugaala, da v izbruhih svoje hvale ni znaa najti ni konca ni kraja.

Priporočamo prirediteljem, da so vsaj prve štiri vrste sedežev rezervirane za prosvetne uradnike pri višjem šolskem svetu in za učiteljsko osebo.

Smetana je tedaj našel v naši mladini iskrenega občevalca in to ravno vsled svojega zmagajočega mladega umetniškega srca, ki mu je bilo v prsih v najpoznejših letih težkega, trpljenja polnega življenja. — E.

Turistika in sport.

DOMAČI SPORT.

— Zagreb, 3. marca. V Maksimlju je bil včeraj gross country za prvenstvo Jugoslavije. Proga je bila dolga 7500 m. Startarji so samo trije zagrebški klubi: Haški, Gradanski in Maraton. Beograd in Ljubljana nista bila zastopana. Za tekmo je vladala veliko zanimanje. Zmagovalec je bil Peretič (Maraton) 32 : 1 : 5, drugi je bil Silvarič 32 : 14 in tretji Zemljak (Gradanski) 32 : 34.

— Beograd, 3. marca. Včerajšnja nogometna tekma med Jugoslavijo in zagrebško Concordia 8 : 0. Beogradski Sportni klub proti Vardar 4 : 0.

INOZEMSKÉ NOGOMETNE TEKME.

— Dunaj, 3. marca. Radi toplega vremena je bil teren na največjih igriščih zelo blaten in so vsled tega vse prvenstvene tekme odpadle. Rezultati navadnih tekem so: Wiener Sportklub : Wacker 3 : 1, Slovan : Semering 6 : 4. Zelo zanimivo igro je vodil Hanjel član Slovana, Vienna : Ostmark 7 : 2, Floridsdorf : Redstar 8 : 2, Admira : Hertha 1 : 0 in Rudolfshegel : Neubau 9 : 0.

— Glasgow, 2. marca. Prvenstvena tekma med Škotsko in Irsko 2 : 0.

— Slovensko lovsko društvo v Ljubljani javlja svojim članom, da predava v četrtek dne 6. marca t. ob 20. uri v restavraciji »Pri Šestick« društveni podpredsednik g. notar Mate Hafner »O povzdič lovsstva«. Prilpite vsi, ki vam je na tem, da se sedanjlo lovsko razmero zboljšajo. Odbor.

Kupujte

samo v Čehoslovaški. Izrabite za to VIII. mednarodni vzorčni velesejm v Pragi od 16. do 23. marca.

Iz naše borbe proti Avstriji.

Konec.

»Ali pripadate stranki dr. Koroseka?«
»Ne pripadam.«
»A deklaracija je vsenarodna, ne sa mo sranke dr. Greka in Koroseka, torej jo priznavate tudi vi, kaj ne?«

Kako me izkuša!

»Ne, dragi gospod! Ako bi jo priznaval, potem bi ne mogel zdaj naprimer konferati z vami. Izjava hoče vezati naš narod z Dunajem, a Dunaja nacionalisti ne priznavajo za svoj forum. Ne smete prestežiti konca izjave, one važne točke, ki govori o Habsburgih!«

»Kako bi precizirali vi, ki ste nacionalist, svoje stališče k deklaraciji, koja nosi podpise vseh Jugoslovanov brez ozira na stranke?«

»Nacionalisti lažejo, ako podpisujejo tako deklaracijo. Podpisujejo nekaj, a mislijo avtonomijo brez Habsburžanov, tega pa v Avstriji ne morejo povedati, dokler je Avstrija živa in močna. Dostavke o habsburški dinastiji je iz taktičnih razlogov potreben, da bi vlada ne imela povoda za persekucije in da si pridobe podpise tudi med neinteligentnimi množicami ljud-

»Z drugo besedo bi rekli, da vodijo jezuitje jugoslovensko politiko v Avstriji. Inače mislijo, inače izjavljajo! To ni dobro znamenje.«

»Oni, koji so izjavo sestavljali, morebiti tako mislijo, kakor so povedali. Revolucionarna misel, da se moramo rešiti Habsburžancov, je v našem ljudstvu le malo razširjena. Umljivo je, da naši poslanci

ne morejo in ne smejo podajati radikalnih izjav o zahtevi narodne samostojnosti. Take izjave, ki imajo protiaustrijsko smer, podajajo lahko šele, kadar so izven oblasti Avstrije. Za revolucionarne nacionaliste ni forum Dunaj.«

»Temveč Corfu?«

»Prosim, zakaj Krf?«

»Tu sem vam prinesel poročila italijanskih listov o sestanku vaših in srbskih politikov na otoku Krfu. Videli boste, kako se v Italiji poroča o vaših vprašanjih. Sula sem poznal, Trumbića še ne poznam. Sedaj je advokat Trubič iz Splita vaš zastopnik?«

»Da, takozvani Jugoslovenski Odbor.«

»Baš za Odbor je podpisal dr. Trumbić krški pakt?«

»O paktu ne vemo ničesar. Prosim, kaj je s tem paktom?«

»Ne morete vedeti, ker se je konferenca vršila v zadnjih dneh. Sicer pa mislim, da vaši listi v Avstriji ne bodo smeli pisati o paktu. V »Corriere della Sera« boste čitali. Pašić kot zastopnik Kraljevine Srbije in dr. Trumbić kot predsednik Jugoslovenskega Odbora sta se zedinila: da bodo po vojni tvorili Srbi, Hrvati in Slovenci skupno kraljevino pod srbsko dinastijo, da bodo vsi narodi in vse vere ravnoopravne in da bo obsegala ta nova država vse ozemlje, kjer žive Srbi, Hrvati in Slovenci. — Kaj pravite k temu paktu?«

»To je program, ki ga priznavamo. Ta program živi v srcih vseh naših nacionalistov.«

»Vi se torej izrekate za krški program?«

»Mislim sem si. Mi, ki stojimo ob strani

vidimo v vaših programih veliko neenotnost. Tudi krški pakt ima hibe — ker se ne ozira na vojne rezultate in na besedo velikih držav, ki bodo imele ob sklepanju miru več govornih nego revolucionarni begunci majhnih plemen, notabene plemen, ki stoje notorično in po ogromni večini v vojni na strani Avstrije. Taki pakti so torej problematskega značaja — recimo akademskega značaja. Ali ni tako?«

»Da je neuko ljudstvo v avstrijskem taboru na fronti in deloma tudi s srcem, ne sme biti vam, ki poznate Avstrijo, nič čudnega in obsojne vrednega. Saj je vaše italijansko ljudstvo, kolikor ga je v Avstriji, tudi orijentirano tako, da ima kredenta intelektualcev težko delo. Ta položaj je začasen in se baš v sedanjosti dobi obrača na bolje, rezultati vojne pa itak izpreme vse. Kakor izjavlja Italija, da hoče svoje avstrijske rojake združiti z italijansko narodno celoto in izvršuje ta program že 70 let, tako vidimo v Srbiji isto ulogo glede Jugoslovanov.«

»Italijani smo eden narod.«

»Imi smo eden narod. — Ako se zde vam danes besede krškega našega dogovora brez vrednosti — meni se ne zde. Studirati hočem odgovor in ga tajno spraviti tudi domov, prijateljem v Avstrijo, ki so istega mišljenja kakor jaz.«

»Saj v vašem ljudstvu ni ideje in želje po združitvi s Srbi in Hrvatili!«

»Gospod, molite se! Ta ideja je pri nas že stara, toda v Avstriji ni mogla priti nikdar do izraza.«

»Da, pojedinci, idealisti, poetiče se menda pečajo talno ali javno s to idejo in postajajo takozvani narodni mučeniki, ako

jih policija preganja in zapira. A to ni nikak narodno gibanje. — Dokler ne bo med Slovani narodnega gibanja proti Avstriji, tako dolgo ne bodo imele težnje idealistov nikakih uspehov. — Zdaj je vojna. V tej vojni ne igrate revolucionarni nikake vloge. Nekateri pa že polzkušajo, da bi dosegli od antantnih držav — pomislite — oficijelno priznanje kot enakopravna vojna sila. Tega vam nihče ne da, prvič, ker vaši narodi v resnici niso revolucionarni, drugič, ker imajo zavezniški še vedno v mislih separatni mir z Avstrijo. K temu prihajajo povrh še lojalne izjave Čehov in Jugoslovanov v Avstriji, ki vam močno škodujejo. Avstrijski dopisni urad pošilja vaše izjave v inozemstvo in plačuje švicarskim časopisom in agentom, ki jih širijo dalje po svetu. — To so vzroki za moj trditve, da je vaš krški program neizvršljiv, dokler se razmere v vaših narodih ne izpreme in dokler svetovna diplomacija ne sankcionira vaših internih dogovorov.«

Drobni Italijani govori neprijetno. Čutim, da je v srcu nasprotnik jugoslovenskega narodnega pokreta in da zagovarja vedoma ali nehoti italijanske aspiracije, koje se križajo s programom ujedinenja vseh Jugoslovanov v enotno državo. Toda sedaj ni časa za polemiko, v kateri bi itak moral jaz podleči, ker moziček ni običajen oficir, temveč diplomat gladkega jezika in mnogo boljši poznavalec sedanjih razmer nego jaz.

»Za diplomatsko stran dogovorov se zdej kot vojak ne morem brigati, tako daleč niti ne vidim. Jaz sem vojak, človek za delo in podjetnost, ki delam zgolj po in-

stinktu. Instinkti mi pravijo, da se je treba boriti proti Avstriji, kar je naša prva dolžnost. Isti instinkti mi pravijo, da dosežemo samo po razbitju Avstrije narodno samostojnost v zmislu pakta, o kojem ste govorili.

V tem oziru delamo isto, kar Čehi, s istimi, to je paralelnimi cilji.

»Vi govorite tako prepričljivo, da bom menda revidiral svoje prepričanje.«

»Čehi imajo tudi mnogo inteligentnih zastopnikov v inozemstvu in med njimi priznane kapacitete.«

»Kakor profesorja Masaryka, kaj ne?«

»Da.«

»In profesorja Beneša?«

»Da, Beneša. Njemu bi rad poslal pismo. V bataljoenu imam njegovega nečaka, oficirja Hoppa. Dr. Beneš je predsednik all tajnik Narodnega sveta Čehoslovakov v Parizu. Ali mu morete poslati v Pariz pismo, ki je v zavrtku med akti?«

»Pošljem.« Finzi odvlja zavitek in pregleduje ob lučki vsebino. Pismo za dr. Beneša je v zavrtku.

»Pismo pojde tako jutri v Pariz.«

»Hvala!«

»Nimam, mislim, nikogar. Med ujetimi Avstrijci jih je nekaj v Italiji, ki jih posnam.«

»Ali hočete s kom korespondirati?«

»Hvala! Sedaj nočem pisati zaradi avstrijske cenzure, ki je razširjena po vseh taboriščih.«

»Ako boste imeli vi ali kdo izmed vaših prijateljev kaj na srcu, izvolite se poslužiti mojega posredovanja — vse vam rad storim.«

»Hvala, ne bo treba.«

Dnevne vesti.

V Ljubljani dne 3. marca 1924.

Dva sveta?

Nemška revija »Der Hammer« je nedavno tega priobčila pismo nekega svojega naročnika, v katerem čitamo: »Francozi oblačijo alžaske vojake v marokanske uniforme in jih namazuje s rjavo barvo, da lahko vohunijo med Nemci. Nemci mislijo, da jih ta tuja odrga ne razume in dajejo duška svojim čustvom: Ako Nemec samo za kriči, takšne svinje, že sedi v ječi kot politični zločinec.«

Nebenih konkretnih dokazov list ne navaja, samo pavšalno obrekuje z namenom, da čim najbolj poglobi že itak do skrajnosti napeto razmerje med Francozi in Nemci. Na nemški strani opazamo torej tendenco, da se francozsko-nemski odnosi po možnosti še bolj zastrupijo in ustvari atmosfera, ki bi v doglednem času povzročila nove eksplozije.

In kakšno je mišljenje in čustvo vanje na francoski strani? O tem nam priča pismo, ki ga je takisto te dni pisal francoski delavec-kovinar iz Le Havra vredništvu lista »Humanité«.

To pismo se glasi:

»Moja žena in jaz sva v dnevniku »Humanité« čitala članek o bedi nemške dece. Izvajanja so naju tako ganila, da bi bila srečna, ako bi nama hoteli zupati majhno 6 do 7letno dekletce. Bil sem 33 mesecev vojni ujetnik v Nemčiji in ker razumem nekoliko nemški, bi se deklica ne čutila pri nas brez doma in brez svojcev. Imam dva otroka v približno enaki starosti, ki s hrepenenjem čakata na to, da delita z njimi in igrajo z bedno nemško deklico. Dali se bomo skupaj fotografirali, da se njena nemška rodovina v Nemčiji prebudi, da so v Franciji ljudje, ki mislijo na njeno budo in imajo samo eno željo, da ojašajo to trpljenje.«

Kakšen razloček med mentaliteto Nemca in Francoza! Tam slepa strastna mržnja, ki ne pozna nobenega blagega čustva, tu idealno človekoljubje, ki vidi tudi v sovražniku človeka in svojega bližnjega. To sta dva svetova, ki se med sabo izključujeta.

Ali se je potem čuditi, da je Nemec povsod omražen, kar se je zlasti pokazalo med vojno, dočim so simpatije vsega sveta na francoski strani, kakor to tako eklatantno izpričuje pred vsem svetovna vojna, ki pa Nemcev očitno ni nič izučila in nič izpametevala!

Likvidacija zdravstvenih odsekov. Minister narodnega zdravja je podpisal odlok, da se imajo takoj likvidirati zdravstveni odseki pri pokrajinskih uravah v Zagrebu in v Ljubljani. Likvidacija se mora izvršiti do konca meseca marca. Čim se izvrši likvidacija teh odsekov, bodo imenovani zdravstveni oblastni inšpektorji za ljubljansko, mariborsko, zagrebško osječko in srem-sko oblast.

Sestanek voditeljev SLS. Danes ob 10. dopoldne se je sestel v dvorani Rokodelskega doma glavni odbor SLS. Udeležba je polnoštevna. Med voditelji SLS je vladalo takoj spočetka napeto zanimanje za ekspozé o notranji politični situaciji, ki ga je podal na sestanku šef jugoslovenskega kluba dr. Korošec s posebnim ozirom na važne večeršnje sklepe vodstva HRSS v Zagrebu. Debatna je bila zelo živahna in traja sedaj (ob 13.) še dalje. Okrog 2. popoldne bo izdan komuniké, za katerega vlada med navzočimi člani odbora veliko zanimanje.

Štedenje na nepravem mestu. Osební vlak, ki je zapustil Ljubljano v soboto zjutraj ob 6.47, je skočil pred postajo Lesce s tira ter zavozil proti poleg stoječemu vlaku, katerega več voz je poškodovanih. Strojevodja je pravčasno storil potrebno, da se ni zgodila večja nesreča. Človeških žrtev ni bilo. Tiri, s katerega je skočil parni stroj, je bil popolnoma pokrit s snegom in ledom, kar je povzročilo nezgodo. V službenem listu direktorije državnih železnice v Ljubljani z dne 2. februaria št. 1 čitamo: »Veliki stroški, ki jih povzroča kidanje in odstranjevanje snega v slučajih snežnih metežev, nas silijo, da opozarjamo progovne sekcije in gg. postajne načelnike na neobhodno potrebno ekonomijo v takih slučajih. Gospod postajni načelnik v Lescah se je najbrže vestno držal tega odloka, močje pa tudi ni imel potrebne kreditne za srušenje proge. Čiščenje proge bi bilo morebiti stalo par tisoč kron, pokvarjen stroj in polomljeni vozovi pa so jih vredni kakega pol milijona kron. Res lepa ekonomija. Zanimivo bi bilo tudi vedeti, kake nazore ima direktor naših državnih železnice o javni varnosti in o pravicah, potujočega občinstva, ki mora dvomljivo veselje, ki mu ga daje vožnja v zelo primitivnih in slabo osnaženih železniških vozovih, že z denarjem drago plačevati, poleg tega naj bi pa še tvegala življenje za državno ekonomijo.«

Meščanska šola v Žalcu. Iz Žalca nam pišejo: Pripravljalni odbor za zgradbo meščanske šole je sklical dne 17. t. m. žalčane k ponovnemu posvetovanju o zgradbi potrebnih prostorov za meščansko šolo, ki bi se morala sicer ukiniti, ker v sedanjem poslopiju osnovne šole in zadosti učnih sob na razpolago. Odzvalo se je povoljno številno žalčanov. Načelnik kraj. šol. sveta je poročal o položaju in o zahtevi šolske oblasti. Gospod župan je orisal dalekosežni pomen te šole za žalec, kakor za vso Savinsko dolino sploh. Poudarjal je, da se moramo vsi z vso vne-mo prijeti, da zgradimo potrebne prostore in tako ohranimo meščansko šolo našemu trgu. Dasi okoliške občine pošiljajo svojo mladino v žalec, in se zavedajo velike važnosti meščanske šole, vendar kažejo le malo uvidenosti tam, kjer so gnotne žrtve neizbežne potrebe. Prenapolnjenost celjskih meščanskih šol jim tudi ni znana, kamor ne bo nihče sprejel od okoličanov v najbližji bodočnosti. Mala občina žalec si sama ne more naložiti tega bremena za zgradbo potom doklad, ki bi preobčutno zadelo zlasti manj imovite sloje. Da se ohrani žalec in okoličja ta prva slovenska meščanska šola iz predvojne dobe na bivšem štajerskem, priporočena z največjimi napori in borbami od nam slovincem skrajno sovražnega nemškega deželnega zbora, so se zborovalci odločili za zbiranje gradbenega sklada v gotovini in materialu ter poverili to važno zadačo novoizvoljenemu stavbenemu odboru. — Sprejela se je soglasno nastopna resolucija: Na sestanku v gostilni Kukec dne 17. febr. 1924 zbrani žalčani izjavljajo, da bi pomenila ukinitve meščanske šole v žalcu katastrofo na kulturnem in gospodarskem polju ne samo trga samega, ampak tudi vse Savinske doline. V času stare Avstrije z najhujšimi napori priborjena edina slovenska meščanska šola ne sme pod nikakimi pogoji pasti, osobito, ker naj služi razmahu glavnega vira savinskega blagostanja — našemu hmeljarstvu. Zaradi tega naprošamo merodajne činitele, da zastavijo vse svoje moči, da se ta za nas neobhodno potrebni kulturni zavod obdrži in z njim doseže končni cilj, imeti duševno in praktično izobraženo mladino, božičnost na in naših potomcev. Apeliramo na državo, da tudi ona prisrčno temu zavodu na pomoč; kajti čim višja izobrazba, tem večja davčna moč naše Savinske doline. Mi tukaj zbrani se zavzemamo prispevati vsak po svoji moči k zgradbi in apeliramo na danes nenavzoče, da se tej naši akciji pridružijo in z odprtimi rokami podpirajo zgradbo našega prepotrebnežnega učnega zavoda.

Insolvenca v Mariboru. Prejet s mo: Zagrebški »Morgen« je prinesel pred kratkim alarmantno poročilo, da je v Mariboru 60 do 70 trgovskih tvrdki pred insolvenco. Ta senzacija se je razširila skoro na vse tu- in inozemsko časopisje, povzročila v trgovskem svetu veliko razburjenje in našemu trgovstvu v celi Sloveniji ogromno škodovala. Trgovski gremij v Mariboru je storil vse potrebne korake, tudi potom inozemskih trgovskih zbornik, da kolikor močje razjasni tendencioznost in neresničnost te zlobne vesti, nima pa zoper nesramnosti kakega časopisa druge moči, kot apelirati na vse naše trgovstvo, da tak list v vsakem oziru ignorirajo. To je dolžnost vsakega zavednega trgovca tudi izven Maribora, zakaj danes je prizadet Maribor, drugič pride na vrsto Ljubljana itd.

Položnice prilagamo današnji številki »Slovenskega Naroda« za one cenjene poštne naročnike, katerim je potekla naročnina februarja odnosno im potече meseca marca. Prosimo za prijazno pravočasno obnove naročnine.

Predavanje v »Pravniku«. V sredo, dne 5. marca t. l. predava na sestanku društva »Pravnik« g. dvorni svetnik dr. Milan Škerlj: »Zaščita znanstvene svojine«. Predavanje se vrši točno ob 17. popoldne v pravosodni palači št. 79 (I. nadstropje). Gg. člani vabljeni, gostje dobrodošli!

»Germanci, ki govorijo slovenski dialekt«, tako imenuje beogradska »Vreme« Slovence. Se ni čuditi, če so gotovi naši listi neprestano naglašali našo kulturo, ki smo jo dobili od Nemcev. Stavimo, da se bodo sedaj isti ljudje razburjali zaradi te označbe, ki so bili popreje najbolj ponosni na svojo »visoko nemško kulturo«.

Vprašanje izenačenja koledarja. Eku-menski patrijarhat v Carigradu je predlagal vsem pravoslavnim cerkvam, naj se takoj uvede nov koledar. Vsi premični prazniki bi nosili iste datume, kakor dosedaj, premični prazniki pa bi se računali po starem, samo datum bi se pomaknil za 13 dni naprej. Rumunska cerkev je izjavila z osrdom na ta predlog, da ostaja pri tem kar se je sklenilo na kongresu vseh pravoslavnih cerkev v Carigradu. Srbska pravoslavna cerkev napram temu predlogu še ni zavzela svojega stališča. Ker pa je carigradski patrijarhat predlagal, da se izenačenje koledarja izvrši 1. marca, je vsakakor ta splošno za so-

kraj seveda padel v vodo. Zdaj se torej, kakor da v pravoslavni krogih odlagajo vprašanje izenačenja koledarja od kalendara gracaas.

V poljanilo. Naprošeni pripominjamo k svojem zadnjemu poročilu o sebi ljubljanskega občinskega sveta, da je bil obd. svet. dr. Milan Lemež delegiran v upravni odbor Mestne hranilnice ljubljanske mesto komunističnega občinskega svetovnika Vidmarja, ne pa mesto Staneta Vidmarja, ki sploh nikdar ni bil odbornik hranilnice.

Zdravniške službe. Zdravstveni odsek za Slovenijo v Ljubljani razpisuje službo okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje v Žužemberku, v Kranjski gori in v Guštaju in službo asistenta pri rentgenološkem inštitutu. Interesenti se opozarjajo na razpis v uradnem listu.

Iz carinske službe. Za carinska posrednika pri carinarnici v Mariboru sta imenovana Adam Marč in Anton Cingerli.

Centralni odbor jugoslovenske Matice z vsemi pokrajinskimi odbori je finančno ministrstvo osvobodilo od taks za vse proslave, ki jih vlože pri državnih oblastih.

Na naslov poštnega ravnanstva. Pišejo nam: Poštne razmere v krški dolini so vsak teden neznosnejše. Enkrat imamo zvezo med Novim mestom in Krškimi in zopet med Novim mestom in Kostanjevico, potem med Sentjernejem in Krškimi, sedaj za spremembo pa med Novim mestom in Brezicami. Vsakega pol leta drugače in vsakokrat bolj mizerno. Sprito dobrih cest bi imeli lahko idealen promet, če bi bilo poštne uprave tečeče na redni in točni dostavi pošte. Pa ne vemo, ali ravnanstvu pošte in brzojav tako prija to večje izpremembe, netočnosti in prekinjevanja ali pa ji bolj ugajajo večne priložbe od strani interesentov in uradov. Vidi se popolnoma brezglavo gospodarstvo v enem ali drugem slučaju. Dala se je na dražbo vozovna pošta iz St. Jerneja na Krško in ko podjetnik prične z rednim prometom, se od zgoraj nenadoma ukine z vozno pošto in odda pod roko poštini promet med Novim mestom in Krškimi odnosno Brezicami eni ali drugi avto-družbi, ki ponuja še cenejšo vožnjo pošte. Izdražitelj vozne pošte bi si oskrbel dobre konje in prometu primerne vozove in bi poština dostava delovala brezhibno. Ob taki nesigurnosti pogodbe pa največjemu podjetniku ni močje zadostiti potreb, ko poština uprava ne drži pogodbe iz javne dražbe, temveč po tej dražbi sklepa še separatne pogodbe z lastniki avtomobilov, ki imajo prednost pred vozniki. Nam pa ni ležeče toliko na avtomobilskem prometu, posebno ne v tej priliki, kot se ta danes vrši. In če že hočete imeti avto-pošto, zakaj potem ne uporabljate lastnih vozov iz reparacijskih delav? V ostalem pa pustite pri miru avtomobile in dajte nam vozno zvezo ali magari poštne sle, samo da bo red in točnost.

Prebivalci Krške doline. **Celjske vesti.** V kraljestvu Pierotac. Na pusto nedeljo zvečer se je vršila v Narodnem domu tradicionalna prireditev celjskega Sokola tradicijskega maskarada, katerega se je letos pridružil pod geslom »V kraljestvu Pierotac«. Prostorji so bili tudi temu geslu primerno dekorirani. Prireditev je bila krasna in obiskana od velikega števila občinstva iz mesta Celja ter raznih drugih krajev.

Podvignost radi alkohola. Krški Janez, 18-letni posestnikov sin pri Sv. Urbanu v šmarnem kraju je meseca septembra 1923 v gostilni Janeza Zupana v Mestinskem vrhu težko z nožem poškodoval nekega svojega tovariša. Za svoje junaštvo je pred celjskim okrožnim sodiščem prejel 4 mesece težke ječe. — Vojaški novinci so minule dni iz raznih krajev prihajali v naše mesto. Po mestnih ulicah je bilo ob tej priliki videti zopet dovolj pijancev ter slišati mnogo nepotrebnega razgovora in pridruženja mesto ubranega petja. Slabo spridevalo je to za našo mladino, ki misli, da mora biti na dan odhoda v vojaško službo pilana, ter potem v pijanosti razgraja in kriči po mestnih ulicah. Na tem polju bi bilo med našo mladino potrebnež še mnogo dela.

Mariborske vesti. Ubojga pošta na upravo. Za 1. marca so bili prejemniki poštne nakaznice deložni izredne skrbnosti od strani poštne uprave, oziroma uprave, ki ima skrbeti, da dobe lokalne pošte za prvega v mesecu dovolj nakazane gotovine za izplačila. V nepoučenih krogih se je seveda dolžilo pismošne in lokalno poštno upravo. Nekdo je dobil že 29. februarja iz Ljubljane nakazan denar po poštini nakaznici. Pismošna pa zjutraj naslovniku ni našel v pisarni, kjer mu navadno dostavlja denar kmalu nato se vrniti naslovnik je čakal in čakal, minil je 29. februar, prišel je 1. marec, pismošna je še parkrat mimo, a se ni našel. Prišel je 2. marec denarja še ni bilo, čeprav je imel pismošna med tem ponovno priliko naslovniku denar izročiti, posebno ko ste se srečala na poštne uprave. Ker tudi tedaj pismošna naslovniku ni bil kaj omenil, kaj je z nakaznico. Je naslovnik zahteval na pristolnem mestu pojasnilo. Tu je zvedel, kar mora zanimati tudi široko javnost: pošta za 1. marec ni dobila dovolj od naročnega denarja, zato je umaknila že izročene nakaznice, da je mogla izplačati napreje čke za državne nastavitelne, vpoško, v. d. d. Preostanek za 1. marec naročene svote je danes še le naknadno. Tako morajo naslovniki, med njimi mnogi še večji rveži kot državni nastavitelci, čakati do 1. marca in še nedelje, da pridejo šele 3. ali 4. marca do svojega denarja, ki je bil že v našem konkretnem slučaju dne 28. februarja oddan v Ljubljano.

Gospodarstvo pri poštini upravi je naravno idealno vzorno. Vsaka pošta kot je mariborska, razpolaga prvega v mesecu s milijoni od strank izročene denarja, toda tega se ne sme dotakniti, ker ga mora nositi v pristojno banko, nasprotno pa ista pošta ne more izplačati niti male nakaznice, dokler ne dobi od pristojne višje strani za izplačilo naročen denar. Oni ki se to dni hudejejo nad pismošni, naj se s tem polastnim potolažijo. — V s r a h 20 C d i f e-

rence. V soboto je na štajerskem termometer od polnoči do 5. zjutraj kazal povprečno po 10° C pod normalo (v višjih legah ob dravski dolini tudi 12—15), a proti jutru in dopoldnevu je živo srebro se rapidno dvigalo in opoldne na količjak prisojnih krajev doseglo 10° in še preko nalo. Torej je znašala diferenca celih 20 stopinj. Proti večeru je temperatura padla na ničlo. V noči od 1. na 2. marca se je pojavil po daljšem odmoru gorak jugozapadnik, ki je pustno nedeljo pošteno odtahtal in dvignil temperaturo zopet na 10° C. Pa kakor kaže, bo stari sneg v kratkem dobil novo naklado. — Prepovedana hazardna igralnica. V Mariboru se je pretekli teden pojavil lastnik čudne igralnice, ki je na Glavnem trgu imela ves dan toliko obiskovalcev, da ni bilo mogoče zlepa blizu priti. Okoli nje se je gnetla tista masa, o kateri se trdi, da je najrevnejša in največjeza usmiljenja vredna. Mož te čudne obrti izgrava razne predmete, ki vlečejo, kot žepne ure, budilke, binokli itd. Igralec, ki mora plačati precej visoko vstopnino, mora izbrati predmet za dajeti s stožcem, viselcem na vrvi, kar pa se v praksi dogaja v razmerju 1 : 10. Kmalu se je po mestu raznesla vest, da je mnogo delavcev, ki so s težkim trudom zaslužili svoj denar, na katerega doma že komaj čaka sestradana rodina, pri tej igri zapravilo ves svoj denar, neki železničar kar 1000 dinarjev. Ker je to očitno zapeljiva ljudska hazardna igra, tem bolj nevarna za delavstvo sedaj, ko je toliko število brezposelnih in toliko stradalnih družin, je mestni magistrat to igralnico zapodil preko mostu. In to kljub temu, da je imel lastnik (čudno) dovoljenje od policijske oblasti in da se je skliceval na dovoljenje tudi iz ministrstva.

Silajen uspeh Sokolove maskerade. Mariborski Sokol je na večer 1. marca pridobil obilno predpustno maskrado. Obisk je izredno uspeh, prodalo se je več vstopnic kot pri planin. plesu. Udeležba nad 1000 oseb, vse krasno okinjane in prvi proti prebuhu dobro zavarevane dvorane so bile natlačeno polne. Poast tudi od strani volaških in državnih oblasti. Izredno dobro zastopane so bile letos tudi maske v lepih skupinah (nad 200). Čudno je preskrbela »Vreme«. Kakor morali, le s to pridružitvijo v zvezi tudi lepe gmočni uspeh v prid mariborskemu Sokolu.

Reparacije iz Nemčije. Te dni dobi ministrstvo pošte 28 napol tovarnih avtomobilov iz Nemčije na račun reparacij. Avtomobili se porabijo za prevoz poštini pošiljk.

Dijaška kuhinja v Mariboru. Ni je menda institucije, ki bi ob naši severni meji vršila važnejše in požrtvovalnejše delo, kakor ravno Dijaška kuhinja. Društvo oskrbuje revne diake z obedi in jim tako olajšuje študij. V današnjem dračem času je to težko in društvu pride večkrat v materijalne stiske, za kar pa se javnost veliko premalo zanima. Sedaj, ko prihajajo veseli pusti dni, se potrosi večših lahkomiselno mnogo denarja. Vsakdo si lahko malenkost pritrza od tega in obišče akademijo, ki jo priredi dijaštvo v korist št. kuhelje. Ne oressite njih prireditve! S svojim posetom boste poklonili velik dar dobrotvorni instituciji in dijaštvi!

Kozlerjev zemljevid Slovenske dežele iz l. 1853 dobro ohranjen, razpet na platno, se prodaja onemu, ki zani največ ponudi. Naslov pove uredništvo.

Sestajni Jugoslovenov ponesrečilo v Ameriških rudnikih. V rudniku Minnesota v Zedinjenih državah se je dogodila 5. februarja strašna nesreča, pri kateri je 41 rudarjev, med njimi 16 Jugoslovenov (9 Hrvatov in 7 Slovincov) izgubilo svoje življenje. Katastrofa se je dogodila, ker je v rudnik, ki se je nahajal pod jezerom vdrla voda in ga popolnoma zalila. Rešilo se je le sedem rudarjev, ki so pravčasno opazili pokanje timborjev in truhli podpor. Od 41 ponesrečenih je 34 oženjenih. Med ponesrečenimi so sledeči naši rojaki: Jurij Hočvar, Janez Hlačar, Janez Jaklič, Tone Slak, Frank Zajec, Janez Maurič in Martin Valenčič. Med ponesrečenimi Hrvatci so sledeči: Marko Toljan, Mike Tomac, Zev. Butković, Mika Bical, Niko Radich, J. Minerič, L. J. Larnac, Peter Magdič in Josip Snider. Na lice mesta je takoj pripelo voštvo, ki je pričelo z reševalno akcijo. Pripislo so tudi vladni uradniki in sicer glede izvršitve Workmen & Compensation postave, po kateri morajo družbe izplačati prizadetim nesrečnim rodbinam določene vsote. Z izplačevanjem se je že pričelo.

Radiotelegrafske zdravniške ordinacije. V slučaju bolezni ali nezgod se laje na morju od 1. julija 1923 dalje lahko brezplačno poslujejo zdravniške pomoči preko postaj Baavand (približno na 55° 33' N, 8° 5' E) ali Kodanj (približno na 55° 40' N, 12° 36' E). Vprašanja s kratkim bolezenskim popisom je moč staviti v angleškem, francoskem, nemškem, danskem, norveškem ali švedskem jeziku. Postaji odasta vprašanje mestni bolnišnici v Esbjergu ali mornarski bolnišnici v Kodanju, katerih zdravniki podajo potrebne nasvete, ki jih potem postaja brezplačno in brezplačno posreduje vprašajoči ladji.

Jugoslovenka pred milanskimi potrotniki. Pred milansko poroto se vrši proces proti Dalmatinki Ani Pjerovič, ki je umorila mater svojega ljubimca. Milanski listi so polni senzacionalnega procesa, ki odkriva težke erotične zablude velikomestne dame. Ana Pjerovič rodem iz Dalmacije, je l. 1911 spoznala v Firenci italijanskega oficirja in ga po 5-letnem znanju poročila. Vsed premeščanj so se zakonske vezi med obema zrahljale, tako da je prišlo končno po hudih medsebojnih spopadih in obdolžitvah do razporeke. Žena je dolžila moža za konolomstva in obratno. Mož je Ana Pjerovič inficiral s težko vener. boleznijo. Poprelo mu se je nastanila v Milanu, kjer je poučevala jezike. Tu je spoznala ljubimca v osebi vojnega dobrovoljca in med njima se je razvilo ljubzensko razmerje svoje vrste. Uživala sta medsebojno bližino, opajala se v erotične ekstaze obhajevanja. Med obema so se razvile protinaravne zablude, nizele vrste. Erotična spopada sta

vršila rafinirano do brezumnosti, toda brez naravnega zaključka. Končno je začela Ana Pjerovič preselovati ljubimca, ki jo je sklenil zapustiti Potoval je na Dunaj in v Berlin, da nanjo pozabi Ljubezen pa je bila močnejša od razdalje in odsotnosti. Pri neki priliki ji je ljubimec sporočil svoj dolnični sklep, ki je Ana Pjerovič tako presel, da je sklenila grozno masševanje. Računala je, da z njegovo usmrtnitvijo ne do-seže pravega cilja. Bil bi rešen vsake močje, med tem ko bi ona še dalje trpela nad pretrgano ljubzensko srečo svojih perverz-nih nagnjenj. Zato je sklenila umoriti njegovo nedolžno mater ter na ta način zadati nezvestemu ljubimcu dosmrtni udarec. Ta sklep je tudi nekega dne izvršila. Porota prinaša senzacionalna poročila o notranjem stanju zločinke, ki povečuje svoje zablude in opravičuje svoje dejanje. V obrambi se sklicuje tudi na svojo — slovensko kri.

Trdovraten samomorilec. V Zagrebu se je obesil kurjač Reichove kemična čistilnice Jakob Catež. Pokojni je hotel že 8. septembra preteklega leta izvršiti samomor, kar pa mu je preprečila njegova ljubica. V smrti je šel bolje radi tega, ker se ni mogel sporazumeti s svojim delodajalcem.

Surov sin. Delavec Fran Galič iz Nove vasi pri Viču se je večerj v nedeljo spri s svojim sinom Karlom. Med prepirom ga je sedlni udaril tako močno po obrazu, da mu je izbil desno oko. Galiča so prepe-ljali v bolnico.

Napad z nožem. Josip Krizman, posestnikov sin iz Grosuplega, se je vračal v nedeljo 2. t. m. proti domu. Med potjo ga je napadel neki neznanec in mu z nožem prerezal žile na levi roki.

Kandata smrti. Pečar J. P., zabo-slen pri tvrdki Kalmas in Ogorelec v Ljubljani, si je večerj v samomorilnem namenu prerezal žile na desni roki. Popreje se je pa še skoraj do nezavesti opil. Prepe-ljali so ga v bolnico. Izgubil je sicer precej krvi, vendar je upati, da ostane pri življenju.

Kar Vi potrebujete, to je Elzafluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! Polzkušna pošiljka D 27. — Lekarnar Eug. V. Feller, Stubica Donja, El-zatrg št. 238, Hrvatska.

Gratolatične ocene značala velike važnosti za vsakega, izdeluje na strogo znanstveni podlagi Fran Vorsič, Maribor, Slovski trg 16. Vpošlje se: neprisiljena lastnorodno podpisano pismo (najmanj 20 vrstic) in Din 26, ozi. 51, ali Din 101 ev. znanke. Pojasnila daje tudi trafikla Sever v Ljubljani, Selenburgova ulica.

Priporočamo vsem rodbinam KOLINSKO CIKORIJO — izvrstni pridelek za kavo. —

Društvene vesti.

Slanikov večer na peplnico v Ka-zini bo zaključek pustne sezone. Vabilo na razpisiljamo, dobrodošli vsak. Vstopnina 10 Din. Začetek ob 20. Pričakuemo obilne udeležbe. Klub Primorsk in Fr. Krapeč.

Valčkov večer se priredi na pusti-torek v Sokolskem domu na Viču. Začetek ob 8. Vstopnina prostovoljna. Dostojne maske dobrodošle.

Slovenski klub v Sarajevu priredi predpustno veselico na pusti turek, to je 4. t. m., v svojih in Trebevičevih prostorih (Napredkova palača). Začetek 1. točke: Slavnostni vohd Peruna v spremstvu vil, črtov in škrtaljinov ter otvoritev plesa po vseh kostimiranih in maskiranih.

Za javne namene prirede ljubljanske politične organizacije DS 8. t. m. ob 20. uri v kazinski dvorani zabavni večer, na kar že danes opozarjamo. Javnim namenečencem se že par let ni nudila prilika, da se v razvedrilni družabnosti vsaj za nekaj ur otrese vsakdanjih skrbil. Zato vsaj letos! Vabljeni so vsi somišljeniki, njih obitelji in prijatelji.

Tradicionalna »Slavčeva maskara-da« brez katere si Ljubljančani skoraj ne morejo predstavljati zaključka predpustne sezone, je tudi večerj priljubila v okusno inrazkošno dekorirano Unionsko dvorano veliko število gledalcev in plesalcev. Maskarada sama je bila ena najsijajnejših prireditev, kar smo jih letos videli. Imeli smo priliko opazovati izredno veliko število mask, med katerimi so bili zastopani predvsem pirceti, harlekini, metuljiški itd. Belo pa je tudi nekaj res krasnih mask. Pod zvoki godbe dravske divizije so se vrstili blues, tango, parisen, četvorka, vsi stari in najnovejši plesi. Na prireditvi so bili zastopani brez izjeme vsi sloji in se je maskarada razvila v zelo animirano ter prisrčno zabavo. — Tudi ples Sokola I. kl se vrši v soboto v Kazini, je uspel nadvse sijajno. Poset maskarade je bil ogromen. Prireditev je, kakor tudi »Slavčeva« trajala do ranega jutra.

II. ples primorskih akademikov. V soboto se je vršil v gornjih prostorih Narodnega doma II. ples primorskih akademikov. Aranžma so prevzela dame Kluba Primorsk. Elitno prireditev je posetilo iz-brano občinstvo in napolnilo okusno okra-sene dvorane do zadnjega kotička. Med gosti smo opazili velikega žurana dr. Špor-na, generala Stojanoviča in Zivkoviča, kon-zule tujih držav, zastopnike oblasti in go-spodarstva. Intimna prireditev je tudi po-kazala, kake simpatije uživajo v Ljubljani naši primorski akademiki in da nam od leta do leta tesneje priraščajo k našim sr-cem!

Uslužbenici Državne uprave Južno železnice v Ljubljani so darovali Jugoslo-venski Matici mesto venca na krsto pok. Jerji Kavčič, materi g. inž. Kavčiča znesek Din 432. Vsem darovalcem najiskrenejša zahvala.

Podpirajte obuvane slepe in darujte »Podpornemu društvu slepih«.

Gospodarstvo.

Dr. Fran Spiller-Muys:

SE ENKRAT AGRARNE OPERACIJE IN AGRARNA REFORMA.

Po preteku več nego enega leta se je oglašil na moj članek »Organizacija agrarnih oblastev v Sloveniji« v »Slov. Narod« g. šum. svetnik inž. Ante Ružič z daljšo razpravo, kjer hoče menda dokazati, da je zaradi različnega bivanja agrarnih operacij in agrarne reforme združitev obeh teh oblasti »absolutno nemogoča«. Kakor čislam g. člankarja kot izvršnega šumarskega politika in strokovnjaka, vendar me njegova izjava niso prepričala. Kajti iz njih izhaja le, da gleda g. pisec na agrarno vprašanja z ozkornega stališča šumarja in šumarske politike.

Predno preidem v meritum, moram popraviti nekaj dejanskih netočnosti, ki jih navaa pisec pod poglavjem o pomikljivosti organizacije agrarnih oblastev. Tu navaja članek »Sum. lista« iz l. 1923, na katerega tedaj le zato nisem odgovoril, ker se v bistvu strinja z mojim predlogom. Ker pa vidim, da neke njegove netočnosti tvorijo premise za napačne zaključke, je potrebno, da se iste pojasnijo.

Komisija (pokrajinska prej deželna) za agrarne operacije, je bila od vsega početka in je po zakonu iz l. 1883. povsem samostojna agrarna oblast po vzorcu sličnih komisij v zapadnih državah in v Rusiji (comissions agraires). Radi mešanega značaja agrarnih vprašanih (na pol spadajoča v kompetenco sodišč, na pol v področje upravnih oblastev) so za njih reševanje najbolj prikladne mešane komisije, obstoječe iz sodnikov, upravnih uradnikov in strokovnjakov. Po zakonu iz l. 1883 obstoji pokrajinska (prej deželna) komisija za agrarne operacije v Sloveniji iz pokrajinskega namestnika (prej deželnega predsednika) kot predsednika, iz 3 oz. 4 sodnikov (članov višjega deželnega sodišča), referenta (ki je lahko konceptni upravni uradnik ali sodnik) in enega zastopnika samoupravne oblasti (prej deželnega odbora), ter potrebnega števila strokovnih svetovalcev (poljedelskih, šumarskih, zemljemerskih). Slednji nimajo v komisiji glasovalne pravice. Ker so po prevratu agende takozvane deželne kulture prešle na kmetijski oddelek pokrajinske uprave, je le-ta imenoval zastopnika samoupravnega faktora, ki je tako le slučajno tudi kmetijski strokovnjak. Ni torej to »nedostatek, kateremu ne pripisujem nobenega pomena.« pač pa posledica ne baš srečne ukinitev deželnega odbora in z njim samoupravne oblasti ob prevratu. Povdarjam pa, da povsem soglašam z zahtevo, da naj dobijo strokovnjaki v strogo strokovnih stvarih odločilen glas.

Pokrajinska komisija je danes druga in zadnja instanca, »kateri se ima ministrstvo za šume in rudnike kot zastopnik kranjskega verskega zaklada, kjer so agrarne operacije v teku, pokoravati.« Tako tarna svojedobna predstava JSU. Meni se zdi to povsem v redu in tudi v skladu z novimi odločili o obliki uprave s principom o dveh instancah. Da pa se mora državna uprava, kadar nastopa zgolj kot podjetnik ali posestnik, podvreči občinam zakonitim dohodkom kakor vsaka druga stranka, je pa nujni postulat v vsaki pravni državi in za tako hočemo da velja naša Jugoslavija.

Prva instanca »agrarnih operacij« so lokalni komisariji (ne lokalne komisije), ki jih je bilo pred prevratom v resnici samo na Kranjskem troje. Vsakemu komisariju je dodeljen tehnični oddelek s poljedelskimi, šumarskimi in zemljemerskimi strokovnjaki. Danes obstajata le še dva agrarna komisarijata. Kar je »Šumarski list« posebno zameril agrarnim oblastvom, je bilo to, da nekaj časa nista kraj. komisarija za a. o. razpolagala s kvalificiranim šumarskim strokovnjakom. Tozadevno je pa obstojal s tuk. šumsko direkcijo dogovor, ki je utemeljen tudi v agrarnih zakonih, da imajo podajati šumske uprave izvide in mnenja v gozdno strokovnih in — policijskih vprašanjih. Zetlet je, da se ta praksa obdrži tudi v bodoče, ker krajevne šumske uprave najbolj poznajo svoj okoliš. Isto velja o okrajnih ekonomih glede poljedelskih vprašanj. Sicer pa se je v tem oziru doslej stanje pri »agrarnih operacijah« v toliko izpremenilo, da je že zopet dodeljen komisariju kvalificiran gozdarski strokovnjak. Ne bom podrobno utemeljeval potrebe »agrarnih operacij« za Slovenijo, poveličeval ali opravičeval njih delovanja, da se ne izpostavim očitku, da govorim »pro domo«.

*) Po eden za ljubljansko in mariborsko oblast.

— g. Svinjski sejem v Mariboru. Zadnji svinjski sejem dne 29. februarja je bil vsled snega tako slabo obiskan, da o sejemu sploh ni bilo govora.
— g. Prodaja lesa. Pri direkciji šum v Sarajevu se bo vršila dne 20. marca d. g. prodaja lesa 75.000 m³ lesa.

LASTNIKOM OBLIGACIJ predvojnegega negažiranega madžarskega posojila.

Finančno ministrstvo je izdalo naslednjo naredbo: Ker je reparacijska komisija izdala naredbo, da se vse obligacije predvojnegega negažiranega madžarskega posojila, ki se nahajajo na avstrijskem ozemlju, zigosajo in odvzamejo, bodo zigosane tudi obligacije nasledstvenih držav, med katere spadamo tudi mi. Da bi lastniki takih obligacij, naši državljani, ne zakasnilo vložiti proteste, se pozivajo, da vložijo na delegaciji ministrstva financ pri našem poslanstvu na Dunaju prošnje do 15. marca t. l. s sledečimi podatki: 1. ime in priimek lastnika, poklic in točen naslov; 2. vrsta serija, številka in nominalna vrednost vsake obveznice; 3. osnova, na kateri so deponirane (na pr. lombard, sodni depozit, ženitno jamstvo) in eventualni dolg, ki mu služijo kot garancija; 4. dali so prenešene v Avstrijo na temelju avstrijske odredbe bivše Avstro-Ogrske ali madžarske vlade; 5. kraj in ustanova, kjer se nahaja; 6. dali so prenešene v Avstrijo na temelju vojnih ukrepov bivše Avstro-Ogrske; 7. dali li jih je lastnik sam dobrovoljno tam deponiral; 8. od kdaj je lastnik teh obveznic; 9. dali li je v Avstriji plačeval kupone za te obveznice tudi po 1. oktobru 1919 in na podlagi kakšnega sklepa; 10. položiti prošnji potrdilo o državljanstvu; 11. ako je protestirani depozit last denarnega zavoda, naj ta predloži potrjen izvešček iz svojih knjig.

V prošnjah pod točko 4. in 6. je treba obenem izrecno zahtevati, da se obligacije nežigosane vrnejo naši vladi; v slučajih pod točko 7. je zahtevati, da naša vlada vložiti protest proti žigosanju od strani Avstrije in da se obligacije vrnejo naši državi. Vse prijave se tičejo izključno obligacij predvojnegega negažiranega madžarskega posojila ra o zemlju avstrijske republike in zato za ostala posojila ni treba vložiti prošni. Vložitev prošnje z navedenimi podatki je obvezna tudi za one naše državljane ki so že prijaviili obligacije v smislu dosedanjih naredb. Na pozneje (po 15. marcu) vložene prošnje se ne bo oziralo. Lastniki obligacij, ki ne store pravočasno svoje dolžnosti, naj sanu odgovarjajo za posledice.

OSUSEVANJE SKADARSKEGA JEZERA. (Konec.)

Beograd je poveril novo proučitev vprašanja vodnemu ravnanstvu v Splitu. Na lice mesta sta odšla dva inženirja, katerima se je priključilo še par črnogorskih inženirjev. Ta komisija je, na podlagi avstrijskih proučevanj izračunala, da bi se dalo pridobiti 30.000 ha zemlje, katere bi dobila Jugoslavija okoli 22.000 ha s 3000 vagoni letnega žitnega pridelka. Ker za prehrano črne gore treba samo 1000 vagonov bi jih ostalo za prodajo in izvoz 2000 vagonov. Z ozirom na ceno 5 Din za 1 kg pšenice na črnogorskem trgu bi se na leto doseglo 100 milijonov kosmatega dobička. Stroški osušitve, ki bi znašali okoli sto milijonov, bi se tedaj v teoriji vsaj, mogli amortizirati v dveh ali treh letih.

Na ta način bi se rešilo težko gospodarsko, zdravstveno in politično vprašanje. Toda za rešitev vprašanja je treba premagati raznovrstne težave, finančne, tehnične in predvsem politične. Italijanski avtor zato vprašuje:

»Ali se odloči beogradska vlada za izvršitev del v lastni režiji, ali pa jih poveri zasebni podjetnosti? Ali bodo sredstva, kapitali izključno jugoslovanski, ali pa vsaj slovenski? Ali pa se pripusti tudi soudeležba tujega kapitala? Ali se posreči Jugoslovanom sporazum z Albanijo, ko se jim ni posrečilo s Turki? Gotovo je, da dober izid te zamisli odvsi v prvi vrsti od okolnosti političnega značaja, notranjega in zunanjega.«

Namen tega spisa je očitven. Vzbuđiti se hoče zanimanje italijanske službene in neslužbene javnosti za to vprašanje. Interesirana je v prvi vrsti Albanija. Za Albanijo se lahko postavi Italija, da bi, pač ne v svojo škodo, predvsem financirala Albaniji pripadajoči del načrta. Pri tem bi Italije seveda ne vodili samo razlogi gospodarske naravi, ko gre za važen kos zemlje na meji med dvema državama, za terih ena venomer koleba med severom in zapadom in menja svoje držanje izključno le po načelu »kdo bolj plača«. Ker ima Italija po prekratkih sklenjenih trgovinskih pogodbah z Albanijo zajamčeno tudi obsežno ploščo ob albanski obali, je umljivo, da jo načrt osuševanja Skadarskega jezera zanima tudi v tem pogledu. Govoriti bi se dalo tudi o okolnostih vojaškega značaja itd. Vobče je pač jasno, da bo pri vprašanju osuševanja Skadarskega jezera hotela imeti svojo, če ne neposredno, pa vsaj posredno besedo tudi Italija, naša dobra prijateljica in zaveznica. A. E.

— g. Tržne cene v Mariboru. Za 1. marca novo izdani uradni cenik ne prinaša v splošnem nobenih sprememb od zadnjega cenika z dne 15. februarja. Občinstvo je pričakovalo z ozirom na naraščanje dinarja med tem časom padec cen vsaj pri glavnem živilu: mesu in moki ter kruhu. Toda nič se noče zgigniti na bolje. Nasprotno. Čeprav cena pri živini vidoma pada, skušajo mesarji ceno zvišati in to zlasti pri teletini. V januarju je bila cena živih teletin za 1 din dražja kot na zadnjem sejmju, naš dinar se je med tem zmanjšal.

dvignili, toda mrtva teletina izkazuje cene v nasprotno smer: januarja l. 26—30, II. 24—25 Din sredi februarja pa l. 32, II. 26, 1. marca l. 32, II. vrste že 28 Din, dočim ima živinca v živi teži ceno samo 12,50 D. To bi v urejeni državi ne smelo biti!

— g. Tolaj za gospodarstvene valence. Gospodarske valence sprejme držav. kmetijska šola na Grmu za dobo l. aprila do 31. oktobra t. l. Sprejemni pogoji so: starost najmanj 16 let, telesna sposobnost, neoporekljivost ter dovršena ljudska šola. Prednost imajo kmetijski sinovi, predvsem oni, ki ostanejo na domačem gospodarstvu. Gospodarski valenci se uporabljajo za delo v vseh panogah šolskega gospodarstva, zlasti v sadjarstvu in vinarstvu in uživajo tudi teoretični pouk pri delu, kjer so zaposleni. Za to dobivajo prosto hrano in prosto stanovanje ter majhno nagrado v denarju. Gospodarska praksa je izvršena predpriprava za vstop v šolo s 1. novembrom 1924. Pri sprejemu v šolo imajo valenci prednost pred drugimi prosilci, in sicer, ako izpolnijo ostale pogoje na prosta mesta. Lastnoročno na celo polo pisane prošnje s priloženim krstnim listom, domovnico, zadnjim šolskim izpričevalom ter izpričevalom o npravnosti, le poslali do 20. marca 1924 ravnateljstvu dr. kmetijske šole na Grmu v Novem mestu.

— g. Dobava kolesnih obrocev. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje dobavo 20 kom. kolesnih obrocev iz različnega, martinovega plavega jekla in 20 kom. ost. za vagon. Pogoji so v vpogled vsak delavni dan od 10. do 12. dop. pri ekonomskem oddeljenju (Gospodarska cesta), kamor je vpsolati kolekovane ponudbe do 8. marca 1924.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 3. marca. Sprejeto ob 13.

Ob zaključku nottraj: Devize: Curih 13.80 — 13.90, Pariz 3.325 — 3.375, London 342.25 — 345.25, Dunaj 0.112075 — 0.114075, Praga 230.35 — 233.35, Trst 341.30 — 344.30, Newyork 79.30 — 80.30, Budimpešta 0.145 do 0.175. — Valute: dolar 78.50 — 79.50, češka krona 2.27, —, funt sterling —, 336.

Efektii: 7% invest. posojilo leta 1921 65, 2 1/2% drž. renta 150.6. Ljubli. kredita 2325.35, Centralna banka 71.73 Hrv. eskomp. banka 162.5, Kredita banka Zagreb 145.7, Hlapot. banka 86.87, Jugobanka 1385.140, Prastedion 10175.1035, Slavenska banka 105.7, Eksnloatacija 115 — 117.5, Drava d. d. Osijek 420.50, Sečera, Osijek, 1330 — 1470, Isis d. d. 57, —, Nihag 128, Gutman 1525.1600 Slavveks 775 — 820, Slavonija 155.58, Tribovellška 725 — 735, Vevče 175 — 180.

— Beograd, 3. marca (Izv.) Današnja predborza: 230.140, London 342.60, Milan 342.25, Newyork 79.50, Dunaj 0.1125, Zeneva 1378.25, Pariz 330.3, Sofia 60, Amsterdam 29.85, Budimpešta 0.175.

INOZEMSKÉ BORZE.

— Curih, 3. marca. Današnja predborza: Beograd 7.25, Praga 16.76, Newyork 577.50, London 24.825, Pariz 24.10, Milan 24.85, Berlin 1.26, Amsterdam 215.25, Dunaj 0.008135, Sofia 4.275.

— Trst, 3. marca. Današnja predborza: Beograd 29.30 — 29.40, London 99.75 — 100, Pariz 97 — 97.50, Newyork 23.225 — 23.275, Praga 67 — 67.50, Curih 400 — 300.

Izpred sodišča. MORLEC OČETA PRED POROTO.

Ljubljana, 3. marca.

Danes dopoldne se je pričelo spomladansko zasedanje ljubljanske porote. Za današnje razpravo valda veliko zanimanje med ljubljanskim prebivalstvom, ker porota obravnava oni senzacionalni umor očeta, ki ga je 12. dec. 1923 izvršil 22letni slaščičarski pomočnik Ivan Jerina na Viču. Z vozno ročico je udaril po glavi svojega očeta Iv. Jerina tako močno, da je nastopila njegova smrt.

Naval k tej razpravi je velikanški. Porotnemu senatu predseduje dvorni svetnik in predsednik deželnega sodišča dr. Oton Papež, kot votanta fungirata sodna svetnika dr. Peterlin in Peter Keršič. Državno pravništvu zastopa prvi državni pravnik Domenico in zagovornik je dr. Vladimir Kreč.

Vsebinska obtožnica.

Obtožnica med drugim navaja te okolnosti dejanskega stanu: Ivan Jerinu st., vpokojenemu železnčarju in posestniku na Viču, je prinesel dne 12. decembra 1923 neki deček poziv, da se mora ob 6. uri zvečer javiti na policijski stražnici na Viču, ker bi bil sicer kaznovan. Ivan Jerin st. se je v smislu poziva okoli 6. ure zvečer zares oglašil na policijski stražnici na Viču, kjer pa se je ugotovilo, da poziv ni od policije, temveč od neznane privatne osebe, ki se je bržkone hotela iz Ivana Jerina norčevati. Vseled tega se je napotil zopet proti domu. Drugo jutro so ga našli na stezi nedaleč od njegove hiše v veliki luži krvi mrtvega. Že o orlikli krajevnegega oglada se je z ozirom na tri globoke zvezičoe rane na zaglavju ugotovilo, da je umrl nasilne smrti.

Pri razteženju pa se je dognalo, da je bila lobanja tako razbita, da je razpadla v 13 kosov, dalje da je bila razbita tudi nosna kost, da je smrt nastopila vsled otrpnenja možgan, nastalega vsled izstopa krvi, ki so ga povzročile omenjene poškodbe in končno, da so bile te poškodbe prizadejane z izredno močnimi udarci s kakim topim robatim orodjem in da so bili najmanj trije udarci dali od zadaj, odem pa od spredaj.

Polzvedbe po storilcu so dognale pred vsem, da je bil osemletni Ivan Vrhovec tisti, ki je Ivanu Jerinu st. prinesel poziv. Potom tega dečka se je tudi dognalo, da mu je dal dotični poziv do takrat neznanu mu naslovljenčev sin, obdolženi Ivan Jerin ml., z naročilom, naj ga nese Ivanu Jerinu st. in mu obljubi, da mu bo dal za

to, ko se vrne 5 Din; ko pa se je po izvršenem naročilu vrnil, obdolženca ni bilo nikjer.

Obdolženec, ki je bil na podlagi tega aretiran, je sploščta sploh tajfil, da bi bil pisal in poslal gor omenjeni poziv svojemu očetu; šele ko se je pri njegovi zaročenki Frančiški Gorjupovi našlo neko njegovo pismo v ravnotaki kuverti, v kakršno je bil zavit poziv in ko se mu je predočila sličnost obeh pisav, je priznal, da je napisal poziv in ga po Ivanu Vrhovcu poslal svojemu očetu, to pa da je storil radi tega, ker je hotel z svlaččo spraviti očeta na policijo, da bi ga tam prosil, naj opusti svoje neprestano grdo ravnanje s svojo ženo, obdolženčevno materjo, sam pa ni šel na policijo, četudi je videl očeta iti proti policijski stražnici, ker je med tem prišel do prepričanja, da bo bolje z njim govoriti na samem; iz istega razloga tudi ni hotel doma govoriti z očetom o tej stvari, ker bi se bil oče gotovo razburil in mater mogoče pretepel. Vseled tega je pričakal očeta blizu hiše na dotičnem mestu, kjer so ga pozneje našli mrtvega. Ko je prišel oče na dotično mesto, — tako se dalje zagovarja obdolženec — ga je ta začel prositi, naj vendar postopa drugače z materjo, ker je že slaba. Oče pa se je baše takoj razburil, začel nad obdolženecem kričati, da nima z njim nič opraviti, ga suval v trehuh, ga končno prijel z desnico za prsa in segel pod svoj kožuh grozeč mu, da bo takoj ustrelil njeega in svojo ženo. Obdolženec trdi dalje v svojem zagovoru, da se je razburjen vsled te grožnje obrnil in začel d. l. v živi meji nad potom neki remelj, katerega je pobral in z njim udaril očeta, kam in kolikokrat, pravi da ne ve, pač pa ve, da je oče padel vsled njegovega udarca, kar je obdolženec odšel k svoji zaročenki, kjer je ostal približno do 11. ure ponoči, nato pa se vrnil domov. Odpria mu je mati rekoč, da naj pusti vrata nezaklenjena, ker očeta še ni doma, obdolženec pa je le zaklenil vrata s pripombo, da on ne bo zaspal. Skuša se torej zagovarjati s silobrazom.

ZAGOVOR OBTOŽENCA.

Predsednik je po prečitani obtožnici vprašal obtoženca: »Ali se čutite krivega?«

»Da! Sem kriv.«
Nato je začel obtoženec kratko skizati svoje življenje. Dokončal je nekaj razredov ljudske šole in je nato služil za hlapca. Bil je nekaj časa tudi na Nemskem pri bratu. Pozneje se je učil krojaštva. Po povratku iz Nemčije je vstopil pri Schumiču za slaščičarja. Opisoval je tudi svoje razmerje do svoje izvoljenke Francke. Navajal je, da je oče zelo črtil mater in da jo je zmerjal zmerjal s »prokleta babaa«. Natančno je opisal, kako je izvršil umor.

O pretrpu med očetom, njega nastanku in pozneje dogodek sam opisuje takole: Pisal sem očetu 11. dec. pismo, v katerem sem ga pozval na policijo, da se razgovorimo glede rodbinskih razmer. Oče je naslednjega dne ob 18. res odšel na stražnico, vendar sem se jaz premislil in sem očeta počakal na kolovozu, ki vodi mimo naše hiše. Rekel sem mu: »Oče, zakaj tako postopate z materjo!« — nakaer me je oče zgrabil za prsa rekoč: »Kaj se boš še ti potegoval za to babo! Obenem je segel z drugo roko za kožuh. Bil sem v strahu, da me ustrelil, okrenil sem se in sem opazil ob plotu nek kol, ki sem ga pobral in sem proti očetu večkrat zamahnil, kljub temu, da me je še držal za suknjo. Kaj se je dogodilo pozneje, ne vem. Odšel sem k Mari, kjer sem ostal do 23. ure. Nato sem se vrnil domov. Zaklenil sem vrata, ker sem se ba' očeta. Nisem mislil, da sem ga ubil in tudi ga nisem hotel ubiti. Očeta sem ljubil, vendar se v zadnjem času nisva razumela, ker je postopal preveč surovo z materjo.

Predsednik dr. Papež: Kako pa je prišla tista ročica ali kakor pravite »remelj« na usodno mesto.

Obtoženec: Oče je imel navado, da je podil kološki z dvorišča in je ob takih prilikah metal za njimi, kar mu je pač prišlo pod roko.

Predsed.: Ali kako je mogoče, da ima oče tri rane zadaj na glavi, ko Vas je vendar držal...

Obtoženec za to ni mogel navesti nikaškega pozitivnega zagovora.

Po zasliševanju obtoženca, ki e v ostalem govoril zelo jasno in razločno, se je prečitalo poročilo o lokalnem ogledu na lico mesta in prečitalo se je tudi izpoved obtoženca na policiji, ki je v bistvu nekoliko drugačna od današnjega obtoženčevega zagovora.

Zatem je bil zaslišan bivši policijski okrajni nadzornik g. Jože Hnab, ki obširno izpovedal o dogodku samem, dalje o zagovoru obtoženca, njega aretaciji, konfotaciji itd. Trdi, da je bil Ivan Jerina po izvršenem dejanju vidno duševno potr. Razprava se nadaljuje.

KINO IDEAL predvaja v ponedeljek 3. t rek 4. in sredo 5. t m.

-- Dve sirotici --

Pustolovna drama v 8. delanjih, v glavni vlogi svetovni atlet Buffalo.

Prednaznanilo: Boneška kurtizana

— NAHOD? GLAVOROL? Zobobol. Trganje? Odrečje večkrat mišice in žilci? Prijeto čustveno krepost prinese pravi Fellerjev Elzafluid! Najboljše hišno sredstvo, lajša bolečine, osvobodje in jača ter čez 25 let priljubljen kosmetikum za nego kože, las in ust! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje S pakovanjem in poštino 3 dvojnat ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev in 10% doplatka razpošilja: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA, DONJA, Elzstrg 238, Hrvatako. 13.615

Najnovejša poročila.

PRORAČUN VRHOVNE DRŽAVNE UPRAVE SPREJET

— Beograd, 3. marca. (Izv.) Skupščina je bila otvorena ob 9.30. Pred prehodom na dnevni red je narodni poslanec dr. Grigorono (demokrat) z nekimi svojimi tovariši vložil interpelacijo o trgovinskih pogajanjih z Italijo in zahteval, da se interpelaciji da prvenstvo. Ker ni bilo dovolj poslancev navzočih, se bo razpravljalo o predlogu prihodnjč. Nato se je prečitala spomenica, ki jo je vložil na narodno skupščino Milan Milanović in tovariši v imenu organizacije »Ujedinjenje ali smrt«. Skupščina je nato nadaljevala podrobno debato o proračunu vrhovne državne uprave. Govorili so narodni posl. Vlada Miletić (radikal) in posl. Mokovljević (zemljoradnik). Nato je povzel besedo poročevalec večine Boža Maksimović. Sklepno besedo je imel finančni minister dr. Stojadinović. Po njegovem govoru je bilo glasovanje in narodna skupščina je sprejela to poglavje državnega proračuna.

RADIKALI IZROČE POVERILNICE DR. KOROŠCU

— Beograd, 3. marca. (Izv.) Danes je prispel v Beograd šef muslimanske stranke dr. Spaho, ki je izjavil novinarjem, da je ustanovitev opozicijskega bloka gotova stvar. V prihodnjih dneh lahko pričakujemo skupen nastop opozicijskega bloka. Po njegovi informaciji bodo radičevski poslanci izročili svoje poverilnice dr. Korošču, ki jih leta že v prihodnjih dneh prinese v Beograd.

RADIKALI IZ SLOVENIJE V BEOGRADU.

— Beograd, 3. marca. (Izv.) Predsednik vlade g. Pašić je danes zjutraj sprejel odposlanca one skupine slovenskih radikalov, ki so nasprotniki akcijskega radikalnega odbora v Sloveniji, Frana Grafenauerja, predsednika ljubljanskega oblastnega odbora in Stefanovića, tajnika Poročala stammu o razmerah v Sloveniji in o stanju radikalne stranke. Obidajo sta sprejela tudi predsednik narodne skupščine gospod Ljuba Jovanović in Velizar Jančević.

NOVI ITALIJANSKI POSLANIK V SVEČANI AVDIJENCI PRI KRALJU ALEKSANDRU

— Beograd, 3. marca. (Izv.) Danes ob 12. je Nj. Vel. kralj Aleksander I. sprejel v svečani avdijenci novega poslanika kraljevine Italije, generala Bodrera. General Bodrero se je pripeljal na dvor v kraljevem avtomobilu in v spremstvu načelnika političnega oddelka zunanjega ministrstva Čohadžića in sekretarja Milanovića. Pred dvorom je italijanskega poslanika pričakovala častna četa kraljeve garde z zastavo in godbo. Kralj Aleksander je poslanika sprejel z največjo ljubeznjivostjo kot starega znanca.

PRINCESA LUIZA KOBURSKA UMRLA.

— Dunaj, 2. marca. V Wiesbadenu je umrla princesa Luiza Koburška, hči kralja Leopolda belgijskega in sestra grofice Štefanije Lonvay, bivše avstrijske prestolonaslednice. Znana je bila po vsem svetu radi svoje ljubavne afere z Gezo Matasich, ki je nedavno tega umrl.

SLS za blak.

Ljubljana, 3. marca.

Dr. Korošec je poročal v daljšem ekspoziju o notranjem in strankinem položaju. Z ozirom na vesti, da so si radičevci zagisurali slobodne roke v Sloveniji glede svoje strankine organizacije, je izjavil, da SLS podpira HRSS samo v sorodnih točkah programa, ki se tičejo problema avtonomije. Debata je bila zelo obširna. Udeležili so se je delegati iz Štajerske in Kranjske.

Končno je bila ob 13.30 sprejeta zelo kratka resolucija, ki samo odobrava dosedanje politično in parlamentarno taktilno in odobrava slednjič v načelu sprejem načrta o sporazumu glede ustanovitve opozicijskega bloka.

Člani glavnega odbora SLS z dežele niso po izjavi uglednega in poštenega kmeta kdovekak zadovoljni z dosedanjimi rezultati SLS politike ter zahtevajo pozitivnejše udejstvovanje.

Najbolj značilna je okolnost, da so zelo mnogo časa posvetili strankinim razmeram in Radičevi agitaciji. Komunikike bo danes popoldne izdan.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMEK.

Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

DOBER ODGOVOR.

Pri velikonočnem izpraševanju vraša župnik prefriganega kmeta:

»No, Rekar, koliko je bogov?«
»Tako Vam povem, da bi bila dva, davno bi se bila že spila, se ironično odreže Rekar.

Pisemski papir v kasetah in mapah
priporoča
NARODNA KNJIGARNA

Vodjo
za reklamni oddelček pod uglednim pogledom
Išče industrijske podjetja. Obširne ponudbe
pod imenom „Vodja reklame“ na Marston, Mar-
ribor.

Združene opekarne d. d.
Ljubljana
nastanajo, da so otvorile v središču mesta na
Miklošičevi cesti št. 13
kovniško salogo vseh vrst opeke lastnega izdelka.
Opeka je na raspolago v poljubnih množinah po
najnižjih dnevnih cenah.

POZOR PLESALCI!
Perilo, kravate, rokavice itd. po
znatno znižanih cenah
pri
A. Sinkovik nasl. K. Soss,
Ljubljana, Mostni trg 19.
NE ZAMUDITE PRILIKE!

Prager Presse
za Jugoslavijo.
To najboljši informiran in najbolj razširjen dnevnik v
celoslovenski republiki in v tujini stane za kraljevino
KHS (rači znižanja poštne tarife) samo Din 40—
mesečno.
Najboljša trgovina in obširne informacije i. t. d. držav
Male Antante.

PRAVKAR JE IZSLA NOVA KNJIGA
KSAVER MESKO:
= Naše =
življenje
Cena brošure: brošura Din 25—, po pošti Din 25—.
Cena vezane knjige Din 25—, po pošti Din 25—.
Narod. knjigarna, Ljubljana
Prešernova ulica 8.

THE REX CO, LJUBLJANA,
Tukaj 205 GRADISKO 19 Telefon 205
Specialna trgovina vseh pisarniških
potrebnosti.

„NARODNA TISKARNA“
v Ljubljani
VIZITKE, KOVERTE IN
PISENSKI PAPIRSFIRMO
KAKOR VSAKOVSTNE
DRUGE TISKOVINE ITO.
TELEFON ŠTEV. 804
Naročila sprejema tudi
„NARODNA KNJIGARNA“

Najnovejša iznajdba!
Brez kverjenja blaga komično
enostavno in vsakomur bar-
vanje oblik.
ANTON BOG 1592
Ljubljana, Selenburgova ulica 6
L. nadst. Glance-Vič 48

Klavirska delavnica
R. WARBINEK Ljubljana
Kilijerjeva ulica 2.
Popravilam in agluhom klavirje
in harmonije strokovno in cenó

Pisalni stroji, potrebščine
mekanična delavnica
(popravilnica)
L. BARAGA, Ljubljana,
Selenburgova ulica 6-L.

Lepa hiša
pol ure od Ljubljane ob de-
želni cesti obstoječa iz 5 sob,
2 kuhinj in velike delavnice
pripravna za vsako obrt ali
skladišče se ugodno proda.
Kupcu vse takoj na razpo-
lago. Natančnejša pojasnila
daje Ivan Vrbovec, Drav-
lje 102, pri Ljubljani.

Za skorajšnji vstop
iščemo prvovrstnega
uradnika
(uradnice)
ki zna perfektno stenogra-
firati in pisati na stroj. Pi-
smene ponudbe s vsemi po-
trebnimi podatki naj se na-
slove na: **Združene papir-
nice Vevče**, pošta Dev. Mar.
v Polju.

Pisemski
papir
priporoča
Narodna knjigarna.

VELIKA ZALOGA VSEGA
elektrotehničnega materiala
MOTORJEV - SVETILNIK TELES - GRADNJE
ELEKTARN - INSTALACIJE
ELEKTROTEHNIŠKO PODJETJE
LEOPOLD TRATNIK
LJUBLJANA - SV. PETRA CESTA 28.
NA BELECI

Za odgovore uprave
naj se prišli
1. dan. Plačajo se
vnaprej.

Službe
Prodajalko
s trgovskim tečajem —
sprejme takoj — trdka
Kenda, Ljubljana. 1487

Učenka
z dežele se sprejme v
trgovino s mešanim bla-
gom. Hrana in stanova-
nje v hiši. — M. Pokovec,
Ribnica, Dolenjsko. 1566

Kuharica
se sprejme s 15. t. m. —
Prednost imajo one s
večetno prakso. — Vsa
oskrba v hiši; plača po
dogovoru. — Ponudbe se
prosi na hotel »Triglav«,
Sevnica. 1597

**1886 mo izvršno kvali-
ficirana**
načelnica
s visoko napetost in
provizijskega
potnika
se elektromaterial in
motorje. — Elina, dru-
ba se električno indus-
trijo z o. z. Ljubljana, Du-
najska cesta 1/IV. 1498

Prodaj
Pletilni stroj
št. 8, 11 napredaj. — Na-
slov pove uprava »Slov.
Naroda«. 1583

Koncertne citre,
dobro ohranjene, ugodno
napredaj. — Naslov po-
ve uprava »Slovenskega
Naroda«. 1584

Prodaj dve omari
za obleko,
selesmo posteljo, mizo in
dva stola. — Vpraša se:
Drab, Mostni trg 3/II.
1600

**Par sto starih sre-
brnih goldinarjev**
prodaj najvišjemu po-
nudniku. — Ponudbe na
upravo »Slov. Naroda« pod
»Goldinar/1586«

Kečari!
Spice od sirkove slame,
prve vrste, svaku količi-
nu prodaje. — Tvorica
metala i kefa A. Rosner
i drugovi, Zagreb, Baka-
ševa ulica 4. 1567

Več vagonov
gnofila
iz odpadkov, enakovred-
den hlevskemu gnoju —
se pocieni proda v tovar-
ni za klev v Ljubljani.
Oddaja se tudi na posa-
mesne voze. 1545

Kužim
Ribe
glavice in snudje ku-
puje ter plača po najvišji
ceni E. Vajda, Cako-
vec Telefon 59 in 3. 4.
1520

Pozor! Pozor!
Plačam po visokih cenah
stare obleke, čevlje, po-
hišvo itd. Dopisnica za-
dostuje; pridem tudi na
dom. — Dramé Martin,
Ljubljana, Sv. Jakoba na-
brežje 29. 1598

Dopisovanje
Kateri izobražen
Amerikanec
do 40 let star, bi hotel
poročiti izobraženo Ju-
goslovenco, ki ji je edini
cilj, vzgajati otroke in
osrečiti moža. — Dopisi
pod »Jugoslovenka/1582«
na upravo »Slov. Nar.«

MALI OGLASI

Cena malih oglasov
vaska beseda
30 para. — Najmanjše
pa Din 5—

Stanovanja

Dve prazni sobi
ali soba s souporabo ku-
hinje — se išče. — Po-
nudbe pod »Takoj/1594«
na upravo »Slovenskega
Naroda«. 1594

Stanovanje!
Kdo zamenja stanovanje
(soba s številnikom) —
s enakim ali večjim. —
Pismene ponudbe na upr.
»Slov. Naroda« pod »Za-
menjava/1590«.

Krasna so'ba,
velika, parketirana, tape-
cirana, velik balkon, elek-
trika, souporaba kopalni-
ce, blizu opere, se odda-
pi s 1. aprilom t. l. kupcu
kompletne hrastove spal-
nice in diverzne opreme.
Ugodno za zakonca. Na-
jemina zmerna. — Po-
nudbe pod »Direkten na-
jemnik/1478« na upravo
»Slov. Naroda«. 1272

Nepremičnine

Gostilna,
dobrodošla, v središču me-
sta, se radi boleznimi proda
s vsem inventarjem in
stanovanjem. — Josip
Božič, Zagreb, Pivarska
ulica 5. 1532

Razno

Za dojenčke
priporočajo strokovnjaki
samo »Juvenol«-posipalni
prašek; za oslabele otro-
ke samo »Barse«-emulzijo
ribjega olja z glicerofos-
fati. — Pazite strogo na
varstvene znamke »Juve-
nole« in »Barse« ter odklo-
nite odločno vsa tuja na-
domestila. — Glavno za-
stopstvo za Slovenijo
»Solidnost/1573« na upra-
vo »Slov. Naroda«.

»Pri Dobenčku«,
Sv. Petra cesta — na po-
pelnico pima namočena
polenovka čez ulico. 1589

Harmonije,
ne in potrebščine, na
dubro in debelo — M.
Musič, Ljubljana, Selen-
burgova ulica 6. 9892

Družabnik
z zelo dobičkonosnemu
podjetju s kapitalom 50
tisoč dinarjev se sprej-
me. Prednost imajo ak-
tivno sodelujoči. Kapital
se obratuje s 400 %. —
Ponudbe pod »Stalno
1536« na upravo »Slov-
skega Naroda«.

Družabnika
z vlogo 50 do 100.000 Din
ali več in event. s aktiv-
nim sodelovanjem — 1886
staro vpetano kovinar-
sko podjetje v vrhu raz-
širite. — Dopisi pod
»Solidnost/1573« na upra-
vo »Slov. Naroda«.

Amerikanska
»Izabela«-trta!
Lepe sajenske črtnice in
beloga grozdja, hitro ra-
steče in zelo rodovitne.
Kdor ima veselje do olupe
sajenja vrtove in hiš —
naj jih naroči v trgovini
usnja F. Pleterški, Vodni-
kov trg 5. 1588

Pri revmatičnih bolečinah
uporabljajte za drgnjenje
Erenyi Diana francosko vinsko
žganje.
Dobiva se povsod!
Čuvajte se škodljivih ponaredil!
Mala steklenica Din 9—
Srednja steklenica Din 24—
Velika steklenica Din 48—
Generalno zastopstvo in depozit:
Jugopharmacia d. d., Diana-oddelček,
Zagreb, Prilaz 12.

Naročajte Slovenski Narod!
Naznanilo!

Podpisani naznanjam slav. občinstvu da sem popol-
noma prenovil in povečal svoj higijenični brivski salon
v hotelu Slon, Ljubljana, Dunajska c. v veži levo, ter se
priporočam.
Rudolf Jurman

Prodajam
vse novo došlega blaga in povijanja dinarja
vse blago po zelo nizkih cenah.
Sukno, hlačovina, plavina, oxforde
in vse vrste bele blago najbolje kakovosti
in inozemskih tovarov.
Krojači poseben popust!
IVAN KOS
LJUBLJANA **SISKA**
Sv. Petra cesta Celovška cesta 2

Jaz, Ana Čilag!
Imela sem pomado, od katere so
mi po štirinajstmesčni uporabi zrastle gosti
in valoviti lasje, dolgi 185 cm.
Moja pomada je od najznamenitejših
suvrniških avtoritet priznana za EDINO
sredstvo proti osivelosti, izpadanju in ne-
prijetnemu vonju las. Moja pomada dejstvu-
je na okrepitev korena las in jim s tem
vrača prirodno barvo in sijaj do visoke sta-
rosti. Odkrivanja zelohitrokrat s prvimi
svetovnimi medijami kot dokazane sred-
stvo proti plešavosti, hkrati koren las še ni
popolnoma izumrl.
Pri uporabi se je treba strogo držati
navodila.
Opozorjam posabnike na tvornično
zaščitno znamko, kot original moje speci-
jalitete, ki se more izključno dobiti v moji glavni zlogi in po-
daljšem depozitu na Kraljevino SMS
JOVANKE HADŽI-STAREVIČEVE, BEOGRAD,
Renevkeva ulica broj 45 (Zrinjska).
Cena je veličnina losku Din 50—, srednjema Din 30—,
maluma Din 12—, a mila Din 20—
Z priložnost polije depo po povzetju na vse kraje. Bčeje se
prodejalni za notranjost države s posebnimi pogoji.
Fabrika kozmetike Ana Čilag, Wien I.,
Kohlmarkt 11.

POZOR!
Trgovine za delikatese in živila!

Pri našem zastopniku za Slovenijo, gospodu Edvardu
Regnardu, Ljubljana, Židovska steza 2, imamo stalno
sortirano blagovno zalogo, kjer lahko vsakdas po zelo
znižanih cenah naročite mesnato delikatesno slanino
ter prekajeno papreno in krušno slanino, nadalje debelo
osoljeno hrbtno slanino, kakor tudi cene suhe klobase
in 1-a garantirano čisto svinjsko mast.
Prvovrstne zimske salame dopošiljamo neposredno iz
tovarne po pošti ali po železnici.
HERZ IN SIN, tovarna salame in klobas ter masčob-
nih izdelkov, **Karladorf, Bernat S. H. S.**

Torej, srček,
v tem se pač
strinjava: Midva
pijva le
ČAJ
z
znamko
ČAJNA ROČKA
Ker je izdaten, ga malo uporabiš, pa Te vendar
presveseljuje s izborno aromo in finim okusom.
Čaj s znamko »Čajna ročka« se dobiva le
v javnih zavirkih s našim varstveno znamko
»Čajna ročka« v vseh in lepki označenih trgovinah.